

PROGRAMACIÓN DE PERCUSIÓN 2023/24

CMUS A ESTRADA

Prof.Anxo Morales

Índice

1. Introducción.....	3
1. Metodoloxía.....	6
2. Atención á diversidade.....	7
3. Temas transversais.....	7
3.1 Educación en valores.....	7
3.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TICs).....	8
4. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	8
5. Secuenciación do curso.....	9
5.1 Curso: 1. de Grao Elemental.....	9
5.2 Curso: 2. de Grao Elemental.....	14
5.3 Curso: 3. de Grao Elemental.....	21
5.4 Curso: 4. de Grao Elemental.....	28
5.5 Curso: 1. de Grao Profesional.....	35
5.6 Curso: 2. de Grao Profesional.....	41
5.7 Curso: 3. de Grao Profesional.....	49
5.8 Curso: 4. de Grao Profesional.....	56
5.9 Curso: 5. de Grao Profesional.....	63
5.10 Curso: 6. de Grao Profesional.....	70
6. Procedementos de avaliación e seguemento da programación didáctica.....	77
7. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	78
8. ANEXOS.....	79
8.1 Probas de acceso.....	80
8.2 Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	83

1. Introducción

A presente programación didáctica foi realizada a partir do currículo oficial vixente e pretende establecer unha proposta de desenvolvemento curricular para a materia de PERCUSION durante os catro cursos do Grao Elemental e os seis do Grao Profesional dos ensinos de réxime especial de Música.

Para a elaboración desta programación, tívose en conta, en primeiro lugar, o Currículo Base, orientador e prescriptivo, do cal se tomaron os obxectivos xerais para concretalos nuns obxectivos didácticos específicos. Así mesmo, esta programación foi realizada en coherencia co Proxecto Educativo de Centro (PEC), de tal maneira que no seu deseño valoráronse coidadosamente as características e necesidades da comunidade á que vai dirixida.

1.1 Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

ORDE do 29 de setembro de 2015 pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.

DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.

CIRCULAR 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.

ORDE do 4 de agosto de 2011 pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011

DECRETO 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.

ORDE do 28 de xullo de 2008, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.

CIRCULAR 21/2008 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se regula a avaliación e cualificación dos alumnos e das alumnas que cursan as ensinanzas elementais de música e danza dispostas nos decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente.

ORDE do 8 de febreiro de 2008, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.

DECRETO 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. DOG do 25 de outubro de 2007.

DECRETO 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.

CIRCULAR 9/2007 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

1.2 CARACTERÍSTICAS DO CENTRO E DO ALUMNADO

O conservatorio está situado no concello da Estrada a 25 km de Santiago de Compostela. A Estrada é un concello de preto de 22. 000 habitantes, divididos en 51 parroquias que, exceptuando a parroquia da Estrada, son de ámbito rural. Desenvolve a súa actividade económica no sector servizos e sobre todo nas explotacións agrícolas e gandeiras.

Por outra banda, a área de influencia do centro esténdese a un conxunto de comarcas lindantes e núcleos nas aforas, algúns deles pequenos, dispersos e de poboación máis reducida, dos que proceden unha parte dos alumnos. A Comarca de Tabeirós-Terra de Montes en xeral e A Estrada en particular, goza dunha gran tradición cultural e musical. A Banda Municipal da Estrada conta con máis de 140 anos de historia nutríndose hoxe en día con practicamente a totalidade dos seus músicos formados ou formándose no noso conservatorio. Ademais outras agrupacións de distintas tradicións, grupos de música moderna, agrupacións de música tradicional, orquestras, charangas, bandas de música de concellos limítrofes, etc. nótrense, tamén, de músicos formados no Conservatorio da Estrada. A proximidade a Santiago de Compostela e que esta sexa unha cidade de enorme tradición universitaria tamén condiciona que moitos alumnos poidan cursar ao mesmo tempo unha carreira universitaria e os estudos de música.

1. Metodoloxía

Como corresponde ao desenvolvemento dun currículo aberto, os aspectos relativos ao cómo ensinar non teñen un carácter normativo e os métodos de ensino son en gran medida responsabilidade do profesor. Así pois, pretendemos aquí expoñer as directrices que seguiremos no desempeño do noso labor pedagóxico.

Desde o momento no que o alumno inicia a súa aprendizaxe, no primeiro curso de Grao Elemental, o docente aplica un sistema pedagóxico baseado na aprendizaxe significativa, de modo que o alumno sempre poida relacionar os seus coñecementos previos cos novos a adquirir.

Principios Metodolóxicos

Os principios que rexirán na elaboración desta programación didáctica e na actividade docente, dotándoa deste modo de coherencia e sentido, serán:

- Actividade: o carácter instrumental da especialidade require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndoas vai implícito no noso ensino.
- Autonomía: o alumnado será orientado nas clases individuais e nos ensaios colectivos, desenvolvendo a autonomía do traballo e a toma e decisións. Utilizaranse técnicas e estratexias que fagan que a transmisión de coñecementos resulte prazenteira para o docente e interesante para o alumno, favorecendo deste xeito unha participación activa do mesmo e fomentando a aprendizaxe en por sí ou de modo autónomo.

- Creatividade: trataremos sempre, mediante a práctica musical, de estimular a creatividade a partir da utilización da imaxinación, interiorizando o fenómeno sonoro e conectándoo con outras experiencias de tipo multisensorial. Inclúiranse actividades que estimulen o pensamento (exercicios, traballos, investigacións, etc.) ou ben a composición e os procesos improvisatorios.
- Individualización: a nosa ensinanza da materia é individual a maior parte do tempo, algo que nos facilita que en cada clase se poida ter en conta a dimensión persoal e afectiva-social de cada alumno ou alumna, valorando os avances que realice desde os seus coñecementos iniciais (detectados na avaliación diagnóstica) e tendo en conta as súas capacidades.
- Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas: co fin de conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.
- Convivencia: fomentárase a socialización nun clima de cordialidade e respecto entre o alumnado ademais de potenciando as relacións do grupo entre si e o traballo en equipo (a través da clase colectiva), facilitando na medida do posible o seu contacto co exterior (asistencia a audicións, concertos, saídas didácticas, etc.).
- Significación: esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que é útil noutras situacións e poderá ter unha aplicación real. Asimesmo, tentaremos establecer obxectivos que correspondan á capacidade real do alumno, con suficiente grao de novidade e dificultade para que estimulen a súa curiosidade, utilizar unha linguaxe comprensible, estimular o reto da auto-superación, utilizar reforzos positivos e negativos en función da situación, fomentar a participación nas clases colectivas e desenvolver actitudes positivas ante a actuación en público.
- Interdisciplinabilidade: a relación da aprendizaxe do instrumento con outras materias do curriculum adquire nos ensinos de Conservatorio unha importancia fundamental xa que todas as materias están conectadas e teñen puntos en común, polo que se fomentará unha aprendizaxe global e funcional. Desde o inicio orientárase o estudo a partir dunha actitude analítica, tratando de relacionar a partitura co fenómeno musical que encerra. Fomentaremos no alumno unha escoita crítica e responsable, potenciando o esforzo e o afán de obter o máximo de si mesmo, así como actitudes adecuadas que se correspondan cunha materia de índole práctica que incide enormemente na educación do espírito e o intelecto.

2. Atención á diversidade

A atención á diversidade derívase do concepto de atención ás necesidades educativas especiais, na medida en que todos somos diferentes, somos diversos, non aprendemos da mesma forma e necesitamos unha atención diferente. Estas diferenzas veñen determinadas por variables como as capacidades, as estratexias cognitivas, a atención, os coñecementos previos, os estilos de aprendizaxe, a motivación, o axuste emocional, a integración social, etc. Neste sentido, tamén se expresa o concepto de atención ou educación individualizada, referida á necesidade de que cada alumno poida desenvolver as súas capacidades ao máximo e de forma persoal.

Na aula de violín, deberá adaptarse o exercicio diario ás condicións específicas de cada alumno, coa finalidade de dar unha resposta educativa o máis adecuada posible ás súas necesidades. Por esta razón, os obxectivos deberán adaptarse ás situacións concretas segundo se considere oportuno, do mesmo xeito que poderá ser necesario retomar, reforzar ou prolongar determinados contidos. En definitiva, o profesor terá a oportunidade de deseñar as súas propias actividades, modificándoas ata a súa correcta asimilación ou ben desenvolver outras novas en función da adaptación do alumno.

Unha ferramenta fundamental na determinación e orientación das medidas de adaptación, reside na **acción tutorial**. Tendo en conta a dificultade e especificidade dos estudos realizados no Conservatorio, a colaboración das familias é determinante para conseguir un desenvolvemento óptimo do alumno. Unha información ampla sobre as características e esixencias de cada materia e unha adecuada comunicación periódica e fluída, con entrevistas habituais cos pais, son a base para poder establecer as condicións máis adecuadas para o desenvolvemento do proceso didáctico. Así mesmo, establecerase unha comunicación constante cos compañeiros de claustro, profesores implicados na educación do alumno de maneira que se poidan obter datos relevantes que permitan en caso necesario reorientar a actividade formativa e levar a cabo as adaptacións que sexan necesarias.

Medidas de atención a diversidade

Existen unha serie de medidas establecidas legalmente con vistas a responder as situacións extremas da diversidade do alumnado:

- **Reforzo educativo:** trátase dunha medida de atención á diversidade dirixida especialmente a aqueles alumnos que presentan dificultade ou baixo nivel. Pódese entender como un esforzo adicional que precisa realizar un alumno temporalmente ao non superar algúns dos contidos propostos. Dadas as características do centro

e as particularidades da materia, non se contempla a posibilidade de realizar apoios fose da aula e a cargo dun especialista (como o profesorado de Pedagogía Terapéutica), senón que se realizarán na aula co profesor de percusión. O reforzo pode consistir en: a realización dunha serie de traballos (fose do horario de clase) de consolidación dos contidos esixibles ou o establecemento dun horario de resolución de dúbidas ou de revisión de tarefas (por exemplo, minutos antes ou despois doutra clase á que o alumno deba acudir ao Conservatorio).

- **Adaptacións curriculares individualizadas:** esta medida de atención á diversidade supón a modificación dalgúns elementos do currículo. Estas adaptacións poden ser de dous tipos: non significativas e significativas. Ocupámonos nesta programación das adaptacións curriculares non significativas, dado que as significativas supoñen modificar elementos básicos do currículo, actuación que debe ser levada a cabo con coñecemento do departamento didáctico e de inspección educativa, así como realizarse de acordo a unha previa avaliación psicopedagógica.

A diferenza do reforzo educativo, unha adaptación curricular non significativa realízase previamente á impartición dos contidos coa finalidade de adiantarse á aparición dos problemas prevendo (dada a capacidade do alumno, coñecida a través da avaliación diagnóstica) que dita actuación será necesaria para eses contidos concretos. Unha adaptación curricular non significativa pode afectar:

- **Á metodoloxía**, utilizando as estratexias máis adecuadas ao alumno, orientando o seu estudo cara aos aspectos máis apropiados, proporcionando os materiais ao alumnado, etc.
- **As actividades**, deseñando algunhas específicas, diminuindo ou aumentando o seu número, establecendo diferentes graos de consecución, etc.
- **Á avaliación**, empregando ferramentas de avaliación diferenciadas, eliminando ou introducindo determinadas probas, etc.

A posible adaptación de obxectivos e contidos terá que respectar, en calquera caso, os mínimos esixibles fixados na programación.

3. Temas transversais

A nosa materia tamén trata esta serie de elementos transversais que son abordados desde cada unha das diferentes materias que comprenden o currículo dos ensinos de réxime especial de música, e que nos dan a oportunidade de reflexionar sobre a dimensión máis persoal da educación.

3.1. Educación en valores

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes consignas:

- A **educación ambiental** tratarémola a través do coidado pola produción excesiva de sons por parte do alumnado, a concienciación sobre contaminación acústica, e a través da importancia que se lle debe de dar ao silencio como marco de calquera actividade musical.
- En canto á **educación para a saúde**, abordarémola a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de movemento, tendo en conta e incidindo sobre a educación postural e a adquisición dun correcto ton muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.
- No referente á **educación para a igualdade de sexos**, partiremos de que a música non está relacionada co sexo do alumnado, e de que toda actividade musical en grupo partirá do principio de integración, de colaboración e de respecto mutuo entre os integrantes da clase independentemente do sexo ao que pertencen.
- A **educación para a paz e a tolerancia** traballarase a partir de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- A **educación para o lecer** traballarase a partir do concepto produtivo do lecer, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado en clase.
- En canto á **educación do consumidor** trataremos que o alumnado adquira unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música.
- A **educación moral e cívica** abordarémola ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia como poden ser á hora de tocar en grupo: a entrada simultánea, o mantemento do plano sonoro adecuado, a actitude de escoita e respecto aos demais. Todas estas normas estarían referidas aos compañeiros, ao material da aula, ao profesor, etc.

3.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación

Hoxe en día é difícil pensar nun modelo pedagóxico que non se complementa cos recursos tecnolóxicos, permitindo unha formación máis completa e posibilitando unha

renovación na pedagogía e na didáctica. A educación ten que avanzar ao paso da sociedade co fin de enriquecerse mutuamente.

O centro conta con equipos informáticos con conexión a internet, así coma WIFI para alumnos e profesores. Para a materia de violín, a rede é unha importante fonte de información, tanto para a consulta de fondos de bibliotecas, lectura de artigos especializados sobre a materia, procura de partituras, arquivos de audio, vídeos ou libros especializados.

Coa aplicación das TIC's preténdese acadar os seguintes obxectivos:

- **Desenvolver a autonomía persoal:** A información proporcionada pola rede permite coñecer e contrastar un gran número de versións musicais e coñecer profesores e virtuosos das distintas especialidades instrumentais ca posibilidade de establecer contacto e obter asesoramento. Outro factor importante é que permite coñecer novas formas de empleabilidade relacionadas co campo musical ou información de relevancia respecto ó acceso a estudos superiores. O alumnado debe aprender a seleccionar a información recadada na rede e así tomar as súas propias decisións para continuar o seu proceso educativo e profesional.
- **Coñecer a realidade musical actual:** A través da rede o alumnado atópase en contacto coas noticias de actualidade, ben a través de blogs de solistas e profesorado, de coaching musicais, gravacións recentes, e diferentes portais sobre programas de estudos no estranxeiro. O propio Centro, a través de aplicacións como youtube difunde as súas actividades como audicións do alumnado, concertos e cursos.
- **Aprender a manexar novas aplicacións informáticas musicais** relacionadas ca edición da escritura musical, a gravación, a edición, e a mestura de audio.

Segundo está recollido nos documentos organizativos do Centro, non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquer outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice, sempre con fins didácticos.

Asemade, o profesorado poderá empregar e autorizar ao alumnado o uso co móvil ou tablet de programas ou aplicacións informáticas tales como metrónomos, afinadores, ou similares.

Finalmente, o profesorado poderá empregar, sempre dacordo co alumnado e os seus pais/nais/titores legais, o teléfono móvil ou tablet para a grabación de resúmenes da clase, exercicios e pasaxes de repertorio, e indicacións para a práctica semanal. Estas grabacións serán de uso exclusivo entre o profesorado, e o alumnado e os seus pais/nais/titores legais, previa autorización.

4. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Estas actividades cumpren diversas funcións:

- Completar a formación dos alumnos.
- Servir de actividades de formación e avaliación.
- Dinamizar e implicar ao alumnado na vida cultural do centro e o seu entorno.
- Como factor de motivación.

Poderán ser organizadas polo departamento, de xeito interdisciplinar con outros departamentos ou en colaboración con outras institucións externas ao Centro. Serán programadas ao comezo do curso e consistirán en

- Audicións, exposicións, proxeccións, concursos ou conferencias.
- Organización de agrupacións de alumnos.
- Intercambio con outros centros ou viaxes de estudos.
- Cursos de formación.
- Asistencia a concertos fora do centro.

• 5º.Secuenciación do curso

Grao Elemental

- No Anexo II do [Decreto 198/2007, do 27 de setembro](#), polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, establécense os obxectivos, contidos e criterios de avaliación sobre os que se basa a presente programación
- O grao elemental, de catro cursos de duración, preséntase como unha etapa de vital importancia no desenvolvemento do futuro instrumentista, entre outras razóns, porque é ao longo deste período cando quedarán sentadas as bases dunha técnica correcta e eficaz.
- Nesta programación se parte da premisa realista de que nesta fase de aprendizaxe, a vocación musical do alumno, na maioría dos casos, non estará claramente definida, polo que resultará especialmente importante presentar os contidos da materia do modo máis atractivo e estimulante posible, tratando de despertar no alumno un verdadeiro interese pola tarefa proposta.
- Simultaneamente á aprendizaxe instrumental, o alumno aprende a entender

correctamente o texto musical e as súas estruturas máis básicas. Así mesmo, hase de tratar que aos poucos poida comprender o sentido do escrito para poder apreciar o seu valor estético e deste xeito poder expresarse con sensibilidade artística.

Será tamén especialmente importante nesta etapa de aprendizaxe que o alumno aprenda a valorar a importancia que ten a memoria na súa formación como intérprete e para o desenvolvemento das súas capacidades intelectuais.

Finalmente, considerouse fundamental fomentar desde o comezo a práctica musical en conxunto como vehículo motivador e socializador e como preparación para a súa participación en futuras agrupacións camerísticas e orquestrais.

- **Curso: 1º de grao elemental**

- **5.1. 1 Obxectivos**

- a) Coñecer os instrumentos básicos de percusión (caixa, batería, timbais e instrumentos de láminas) e as súas posibilidades sonoras, así como valorar a importancia do seu coidado.
- b) Aprender os diferentes tipos de agarre das baquetas e a forma axeitada de percutir os instrumentos a través de diferentes exercicios técnicos e pezas co fin de obter un son de calidade.
- c) Iniciarse na adquisición de hábitos de estudo axeitados e eficaces que permitan interpretar con corrección o repertorio programado.
- d) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- e) Interpretar en público pezas do repertorio traballado no curso con certo nivel de autocontrol e coidado da posta en escea, tanto de xeito.
- individual como en grupo, valorando sempre a importancia da calidade sonora.
- f) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.

- **5.1.2 Contidos**

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - – Presentación lóxica.
 - – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
 - – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade

interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

Serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Aspectos básicos sobre as características dos instrumentos de percusión e o xeito de xerar son neles (marimba e xilófono, caixa, batería e timbais).
- b) Toma de conciencia sobre a importancia do coidado do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Principios elementais de coordinación de mans a través da realización de exercicios técnicos nos diferentes instrumentos.
- e) Principios básicos para a elección e combinación de mans (baquetacións)
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- h) Técnicas de estudo básicas.
- i) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- j) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- k) Importancia da concentración e da escoita crítica, tanto solo como en conxunto.
- l) Práctica de conxunto e/ou con medios de apoio audiovisuais.
- m) Interpretación en público, solo ou en grupo, dunha selección do repertorio traballado.
- n) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- o) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.

• Caixa

- a) Tipos de golpe: simple, dobre e paradiddle
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.
- c) Estudos e pezas propias do instrumento axeitados ao nivel.

• Láminas (marimba e xilófono)

- a) Os instrumentos de láminas
- b) Escalas, arpejos e exercicios sobre diferentes tonalidades: Do Maior, Fa Maior e Sol Maior.
- c) Estudos e pezas propias do instrumento axeitados ao nivel.

• Timbais

- a) Golpe legato
- b) Zona de produción do son.
- c) Estudos e pezas propias do instrumento axeitados ao nivel.

- **Batería**

- a) Elementos da batería b) Exercicios básicos de coordinación c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitados ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:
- Caixa: 4 estudos por trimestre.
- Timbais: 3 estudos por trimestre.
- Láminas: 3 pezas e unha tonalidade por trimestre.
- Batería: 3 estudos por trimestre.

(Considérase para os estudos unha lonxitude media de 4 pentagramas cada un. Se o profesor ou profesora decide traballar pezas de dimensións máis grandes o número total delas por trimestre pode variar, preo en todo caso respetando dita proporción).

- **5.1.3 Avaliación**

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
- – **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- – **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.

- – **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos ou probas do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

5.1.3.1 Criterios de avaliación

Diferenciar os instrumentos básicos de láminas e parches dentro da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles.

Coñecer os agarres dos diferentes tipos de baquetas e realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.

Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.

- Interpretar con corrección e fluidez, tanto en público como en clase, solo ou en grupo, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a importancia da calidade sonora.
- Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.

5.1.3.2 Mínimos esixibles

Interpretar todo o repertorio programado con corrección e sen parar.

Coñecer os diferentes agarres e as zonas de golpeo dos instrumentos.

Realizar o movemento degolpeo coa muñeca.

5.1.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
- • **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.
- Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.
- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación. Ademais de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.
- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao

alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.

Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**

Técnica básica do instrumento (articulacións, dicitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.)

20%

Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.)

10%

Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%

Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.)

20%

Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.) 20%

Posta en escea/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da inducimentaria, protocolo de escea, etc) 10%

- **5.1.3.4 Criterios de cualificación**

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.

- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.

As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto ($> 0,5$) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

5.1.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madurez e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS Profesional da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.1.3.3

5.1.5 Medidas de recuperación

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.
- **5.1.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**
- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e

interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.1.3.3.

-

- **5.1.5.2 Probas extraordinarias**

- Aquele alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.1.3.3.

- **5.1.6 Recursos didácticos**

- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.

- **• Caixa**

- **Métodos/Estudos**

- Metodo de Percusión Vol.1 (M. Jansen) Elementary Snare Drum Studies (Peters) Fundamental Studies for Snare Drummer (G. Whaley) Primary handbook for Snare Drum (G. Whaley) Snare Drum Method Book I (Vic Firth) Studies for Snare Drum Vol. 1: Elementary-Exercises (S. Fink)

- **• Timbais**

- **Métodos/Estudos**

- Metodo de Percusión Vol.1 (M. Jansen) Fundamental Method for Timpani (Peters) Fundamental Studies for Timpani (G. Whaley) Primary handbook for Timpani (G. Whaley) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 1

- **• Marimba/Xilófono**

- **Métodos/Estudos**

- Metodo de Percusión Vol.1 (M. Jansen) Fundamental Studies for Mallets (G.

Whaley) Primary handbook for Mallets (G. Whaley) 15 Estudios para Xilófono (M. Jorand) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 1 Les Claviers á percussions parcourent le monde Vol. I (E. Sejourné)

- **Set-up**
- **Estudos/Obras**
- Metodo de Percusión Vol.1 (M. Jansen) Estudios Progresivos de Multipercusión (S. Pelejero) Multi-Pitch Rhythm Studies for Drums (R. Delp)
- **Estudos/Obras**
- Metodo de Percusión Vol.1 (M. Jansen) Ejercicios para la Batería Pop (E. Gil)
- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:
 - – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
 - – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
 - – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademáis de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.
- **Curso: 2º de grao elemental**
- **5.2.1 Obxectivos**
- a) Coñecer os instrumentos básicos de percusión (caixa, batería, timbais e instrumentos de láminas) e as súas posibilidades sonoras, así como valorar a importancia do seu coidado.
- b) Asimilar os diferentes tipos de agarre das baquetas e a forma axeitada de percutir os instrumentos a través de diferentes exercicios técnicos e pezas co fin de obter un son de calidade.
- c) Iniciarse na adquisición de hábitos de estudo axeitados e eficaces que permitan interpretar con corrección o repertorio programado.
- d) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- e) Interpretar en público pezas do repertorio traballado no curso con certo nivel de autocontrol e coidado da posta en escea, tanto de xeito individual como en grupo, valorando sempre a importancia da calidade sonora.
- f) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.
- **4.2.2 Contidos**
- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.

- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - Presentación lóxica.
 - Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
 - Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
 - Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.
- Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.
- Os contidos para este curso serán os seguintes:

- **Contidos xerais**

- a) Aspectos básicos sobre as características dos instrumentos de percusión e o xeito de xerar son neles (marimba e xilófono, caixa, batería e timbais).
- b) Toma de conciencia sobre a importancia do coidado do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Principios elementais de coordinación de mans a través da realización de exercicios técnicos nos diferentes instrumentos.
- e) Principios básicos para a elección e combinación de mans (baquetacións)
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- h) Técnicas de estudo básicas.
- i) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- j) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- k) Importancia da concentración e da escoita crítica, tanto solo como en conxunto.
- l) Práctica de conxunto e/ou con medios de apoio audiovisuais.
- m) Interpretación en público, solo ou en grupo, dunha selección do repertorio traballado.

- n) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- o) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.
- **Caixa**
 - a) Tipos de golpe: simple, dobre e paradiddle
 - b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.
 - c) Estudos e pezas propias do instrumento axeitados ao nivel.
- **Láminas (marimba e xilófono)**
 - a) Os instrumentos de láminas.
 - b) Escalas, arpexos e exercicios sobre diferentes tonalidades: Re Maior, La Maior e Sib Maior.
 - c) Estudos e pezas propias do instrumento axeitados ao nivel.
- **Timbais**
 - a) Golpe legato
 - b) Zona de produción do son.
 - c) Estudos e pezas propias do instrumento axeitados ao nivel.

Batería

- a) Elementos da batería
 - b) Exercicios básicos de coordinación
 - c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitadas ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:
- Caixa: 4 estudos por trimestre.
- Timbais: 3 estudos por trimestre.
- Láminas: 3 pezas e unha tonalidade por trimestre.
- Batería: 3 estudos por trimestre

(Considérase para os estudos unha lonxitude media de 4 pentagramas cada un. Se o profesor ou profesora decide traballar pezas de dimensións máis grandes o

número total delas por trimestre pode variar, preo en todo caso respetando dita

• 5 .2.3 Avaliación

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
- **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos ou probas do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

• 5.2.3.1 Criterios de avaliación

- Recoñecer os instrumentos básicos da familia da percusión (caixa, batería, timbais e instrumentos de láminas), así como as baquetas a usar en cada un deles.
- Coñecer e empregar os agarres dos diferentes tipos de baquetas e realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase a progresiva adquisición de hábitos de estudo individuais na casa a través da interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.
- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado para o seu nivel.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica, tanto en público como en clase, solo ou en grupo, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora.
- Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.

- **5.2.3.2 Mínimos esixibles**

- Interpretar todo o repertorio programado con corrección e sen parar ao tempo indicado.
- Coñecer os diferentes agarres e as zonas de golpeo dos instrumentos.
- Realizar o movemento de golpeo coa muñeca relaxada volvendo a baqueta sempre ao punto de partida.

- **5.2.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación**

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
- **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.

Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.

- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.

Ademáis de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.

- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.
- En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.
- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**

- Técnica básica do instrumento (articulacións, dicitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.)
20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.)
10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.) 20%
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.)

20%

- Posta en escea/actitude no escenario (intención,convicción,control dos nervos,adecución da indumentaria, protocolo de escea,etc
- Posta en escea/Actitude no escenario (intención,convicción,control dos nervos,adecuación da indumentaria,protocolo de escea,etc) 10%

• 5.2.3.4 Criterios de cualificación

Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:

- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.
- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto (> 0,5) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

• 5.2.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madureza e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS Profesional da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos

especificados na táboa do punto 5.2.3.3.

- **5.2.5 Medidas de recuperación**

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

- **5.2.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.2.3.3.

- **5.2.5.2 Probas extraordinarias**

- Aquel alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.2.3.3.

- **5.2.6 Recursos didácticos**

- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que

mellor se adaptan ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.

- **Caixa**

- **Métodos/Estudos**

- Metodo de Percusión Vol.2 (M. Jansen) Elementary Snare Drum Studies (Peters) Fundamental Studies for Snare Drummer (G. Whaley) Primary handbook for Snare Drum (G. Whaley) Snare Drum Method Book I (Vic Firth)
- Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 1 Studies for Snare Drum Vol. 1: Elementary-Exercises (S. Fink)

- **Timbais**

- **Métodos/Estudos**

- Metodo de Percusión Vol.2 (M. Jansen) Fundamental Method for Timpani (Peters) Fundamental Studies for Timpani (G. Whaley) Primary handbook for Timpani (G. Whaley) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 1

- **Marimba/Xilófono**

- **Métodos/Estudos**

- Metodo de Percusión Vol.2 (M. Jansen) Fundamental Studies for Mallets (G. Whaley) Primary handbook for Mallets (G. Whaley) 15 Estudios para Xilófono (M. Jorand) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 1 Les Claviers á percussions parcourent le monde Vol. I (E. Sejourné)

- **Set-up**

- **Estudos/Obras**

- Metodo de Percusión Vol.2 (M. Jansen) Estudios Progresivos de Multipercusión (S. Pelejero) Multi-Pitch Rhythm Studies for Drums (R. Delp)

- **Batería**

- **Estudos/Obras**

- Metodo de Percusión Vol.2 (M. Jansen) Ejercicios para la Batería Pop (E. Gil)

- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:

- – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se comparten vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
- – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
- – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademáis de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

-
-

- **5. 3º Curso de grao elemental**

- **5.3.1 Obxectivos**

- a) Coñecer os instrumentos básicos de percusión (caixa, batería, timbais, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión) e as súas

posibilidades sonoras, así como valorar a importancia do seu coidado.

- b) Afianzar os diferentes tipos de agarre das baquetas e a forma axeitada de percutir os instrumentos a través de diferentes exercicios técnicos e pezas co fin de obter un son de calidade.
- c) Desenvolver hábitos de estudo axeitados e eficaces que permitan interpretar con corrección técnica e estilística o repertorio programado.
- d) Ser quen de ler a primeira vista con corrección pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- e) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- f) Interpretar en público pezas do repertorio traballado no curso con certo nivel de autocontrol, coidado da posta en escea e adaptación ao contexto, tanto de xeito individual como en grupo, valorando a importancia da calidade sonora.
- g) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.

• 5.3.2 Contidos

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - – Presentación lóxica.
 - – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
- – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.
- Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.
- Os contidos para este curso serán os seguintes:

• Contidos xerais

- a) Aspectos básicos sobre as características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son neles.
- b) Toma de conciencia sobre a importancia do coidado do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Principios elementais de coordinación de mans a través da realización de exercicios técnicos nos diferentes instrumentos.
- e) Principios básicos para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Iniciación ás técnicas de relaxación, estiramentos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- h) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- i) Técnicas de estudo básicas
- j) Lectura a primeira vista, solo ou en grupo, de pezas sinxelas.
- k) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- l) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- m) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- n) mportancia da concentración e da escoita crítica, tanto solo como en conxunto.
- o) Práctica de conxunto e/ou con medios de apoio audiovisuais.
- p) Interpretación en público, solo ou en grupo, dunha selección do repertorio traballado.
- q) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- r) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.

- **Caixa**
 - a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples e acentos.
 - b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade
 - c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel

- **Láminas**
 - a) Os instrumentos de láminas
 - b) Escalas, arpejos e exercicios sobre diferentes tonalidades: Mib Maior, Lab Maior e Mi Maior.
 - c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
 -
- **Timbais**

- a) Golpe legato e exercicios de velocidade.
- b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre dous timbais.
- c) Iniciación ao apagado
- d) Afinación de cuartas e quintas.
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Batería**

- a) Elementos da batería
- b) Exercicios básicos de coordinación
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel

- **Instrumentos de pequena percusión e percusión latina**

- a) Os instrumentos de pequena percusión e percusión latina: triángulo, pandereta, congas e bongós.
- b) Producción do son coas mans: pandereta e congas
- c) Exercicios técnicos sinxelos de coordinación.
- a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples e acentos.
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel
- a) Elementos da batería
- b) Exercicios básicos de coordinación
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel

- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitados ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:
- Caixa: 4 estudos por trimestre.
- Timbais: 3 estudos por trimestre.
- Láminas: 3 pezas e unha tonalidade por trimestre.
- Batería: 3 estudos por trimestre

(Considérase para os estudos unha lonxitude media de 4 pentagramas cada un. Se o profesor ou profesora decide traballar pezas de dimensións máis grandes o número total delas por trimestre pode variar, preo en todo caso respetando dita proporción).

- **5.3.3 Avaliación**

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
 - **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
 - **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar onúmero de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

• 5.3.3.1 Criterios de avaliación

- Recoñecer os instrumentos básicos da familia da percusión (caixa, timbais, instrumentos de láminas e de pequena percusión), así como as baquetas a usar en cada un deles.
- Empregar con corrección os agarres dos diferentes tipos de baquetas e realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase a capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.
- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica e estilística, tanto en público como en clase,

solo ou en grupo, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora.

- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.

- **5.3.3.2 Mínimos esixibles**

- Interpretar todo o repertorio programado con corrección e sen parar ao tempo indicado.
- Recoñecer os diferentes instrumentos de percusión.
- Coñecer os diferentes agarres e as zonas de golpeo dos instrumentos para obter un son de calidade.
- Realizar o movemento de golpeo coa muñeca relaxada volvendo a baqueta sempre ao punto de partida.

- **5.3.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación**

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
- **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.
- Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.
- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.
- Ademais de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.
- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.
- En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.
- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:
- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**
- Técnica básica do instrumento (articulacións, dixitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.)

- 20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.) 10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas), 20% dinámica, tempos e equivalencias, etc.) 20%
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.)
20%
- Posta en escea/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da inducimentaria, protocolo de escea, etc) 10%
- **5.3.3.4 Criterios de cualificación**
- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
 - – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
 - – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
 - – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
 - – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.
- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto (> 0,5) tomarase o como nota final o número enteiro superior
- **5.3.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**
- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madureza e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.

- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.3.3.3.
- **5.3.5 Medidas de recuperación**
- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.
- **5.3.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**
- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.3.3.3.
- **5.3.5.2 Probas extraordinarias**
- Aquele alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.3.3.3.
-
- **5.3.6 Recursos didácticos**
- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.
- **• Caixa**
- **Métodos/Estudos**

- Metodo de Percusión Vol.3 (M. Jansen) Elementary Snare Drum Studies (Peters) Fundamental Studies for Snare Drummer (G. Whaley) Primary handbook for Snare Drum (G. Whaley) Snare Drum Method Book I (Vic Firth) Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 1 Studies for Snare Drum Vol. 1: Elementary-Exercises (S. Fink)
- **• Timbais**
- ***Métodos/Estudos***
- Metodo de Percusión Vol.3 (M. Jansen) Fundamental Method for Timpani (Peters) Fundamental Studies for Timpani (G. Whaley) Primary handbook for Timpani (G. Whaley) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 1
- **• Marimba/Xilófono**
- ***Métodos/Estudos***
- Metodo de Percusión Vol.3 (M. Jansen) Fundamental Studies for Mallets (G. Whaley) Primary handbook for Mallets (G. Whaley) 15 Estudios para Xilófono (M. Jorand) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 1
- Les Claviers á percussions parcourent le monde Vol. I (E. Sejourné)
- **• Set-up**
- ***Estudos/Obras***
- Metodo de Percusión Vol.3 (M. Jansen) Estudios Progresivos de Multipercusión (S. Pelejero) Multi-Pitch Rhythm Studies for Drums (R. Delp)
- **• Bateria**
- ***Estudos/Obras***
- Metodo de Percusión Vol.3 (M. Jansen) Ejercicios para la Bateria Pop (E. Gil)
- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:
 - Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
 - Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
 - Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademais de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

• **5.4 Curso: 4º de grao elemental**

• **5.4.1 Obxectivos**

- a) Coñecer os instrumentos da familia de percusión (instrumentos de parches, instrumentos de láminas e instrumentos de pequena percusión) e as súas posibilidades sonoras, así como valorar a importancia do seu coidado.
- b) Coñecer e empregar os diferentes tipos de agarre das baquetas así como a forma axeitada de percutir cada instrumento da familia de percusión a través de diferentes exercicios técnicos e pezas buscando sempre obter un son de calidade.

- c) Dispor de hábitos de estudo axeitados e eficaces que permitan interpretar con corrección técnica e estilística o repertorio programado, empregando os diferentes medios de apoio que estean ao seu alcance.
- d) Ser quen de ler a primeira vista con corrección pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- e) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- f) Interpretar en público pezas do repertorio traballado no curso demostrando autocontrol, coidado da posta en escea e adaptación ao contexto, tanto de xeito individual como en grupo, valorando a importancia da calidade sonora.
- g) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.

• 5.4.2 Contidos

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - – Presentación lóxica.
 - – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
 - – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

Os contidos para este curso serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Aspectos básicos sobre as características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son neles
- b) Toma de conciencia sobre a importancia do coidado do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Principios elementais de coordinación de mans a través da realización de exercicios técnicos nos diferentes instrumentos.

- e) Principios básicos para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Iniciación ás técnicas de relaxación, estiramientos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- h) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- i) Técnicas de estudo básicas
- j) Lectura a primeira vista, solo ou en grupo, de pezas sinxelas.
- k) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- l) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- m) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- n) Importancia da concentración e da escoita crítica, tanto solo como en conxunto.
- o) Práctica de conxunto e/ou con medios de apoio audiovisuais.
- p) Interpretación en público, solo ou en grupo, dunha selección do repertorio traballado.
- q) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- r) Iniciación ao coñecemento do patrimonio musical galego e aos seus diferentes xéneros musicais.
- s) Audicións musicais comparadas usando diferentes medios audiovisuais.
- t) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.

- **Caixa**

- a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples e acentos.
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.
- c) Iniciación ao redoble orquestral.
- d) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Láminas**

- a) Os instrumentos de láminas.
- b) Escalas, arpejos e exercicios sobre diferentes tonalidades: Hasta cinco alteracións.
- c) Iniciación ao agarre de catro baquetas Burton (“across”).
- d) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Timbais**

- a) Golpe legato, exercicios de velocidade.

- b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre dous timbais.
- c) Exercicios técnicos de apagado.
- d) Afinación de cuartas e quintas.
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Batería**

- a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples e acentos.
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.
- c) Iniciación ao redoble orquestral.
- d) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- a) Elementos da batería
- b) Exercicios básicos de coordinación
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel

- **Instrumentos de pequena percusión e percusión latina**

- a) Os instrumentos de pequena percusión e percusión latina: triángulo, pandereta, congas e bongós.
- b) Producción do son coas mans: pandereta e congas
- c) Exerciciostécnicosinxelosdecoordinación.

- **Multi Percusión**

- a) Selección e colocación dos diferentes elementos.
- b) Estudos e pezas axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitadas ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:
- Caixa: 4 estudos por trimestre.
- Timbais: 3 estudos por trimestre.
- Láminas: 3 pezas e unha tonalidade por trimestre.
- Batería: 3 estudos por trimestre

(Considérase para os estudos unha lonxitude media de 4 pentagramas cada un. Se o profesor ou profesora decide traballar pezas de dimensións máis grandes o número total delas por trimestre pode variar, preo en todo caso respetando dita proporción).

- **5.4.3 Avaliación**

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de

detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
- **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.
- **5.4.3.1 Criterios de avaliación**
- Recoñecer os instrumentos da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles.
- Empregar con corrección os agarres dos diferentes tipos de baquetas e realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase a capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.
- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica e estilística, tanto en público como en clase, solo ou en grupo, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora e a posta en escea.
- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Recoñecer, describir e interpretar pezas do patrimonio musical de Galicia.
- 9. Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.

- **5.4.3.2 Mínimos esixibles**

- 1. Interpretar todo o repertorio programado con corrección técnica e estilística e sen parar ao tempo indicado.
- 2. Recoñecer os diferentes instrumentos de percusión.
- Coñecer os diferentes agarres e as zonas de golpeo dos instrumentos para obter un son de calidade.
- Realizar o movemento de golpeo coa muñeca relaxada volvendo a baqueta sempre ao punto de partida.
- Colocarse de forma correcta ante o instrumento e realizar os desplazamentos necesarios de forma relaxada.

- **5.4.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación**

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
- **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.

Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.

- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.

Ademáis de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.

- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.

- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**

- Técnica básica do instrumento (articulacións, dixitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.) 20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.) 10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.)

20%

- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.) 20%
- Posta en escea/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da inducimentaria, protocolo de escea, etc) 10%

• 5.4.3.4 Criterios de cualificación

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.
- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto ($> 0,5$) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

• 5.4.4 Medidas de recuperación

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

• 5.4.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos

especificados na táboa do punto 5.4.3.3.

- **5.4.4.2 Probas extraordinarias**

- Aquele alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.4.3.3.

- **5.4.5 Recursos didácticos**

- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.

- **• Caixa**

- ***Métodos/Estudos***

- Metodo de Percusión Vol.4 (M. Jansen) Elementary Snare Drum Studies (Peters) Fundamental Studies for Snare Drummer (G. Whaley) Primary handbook for Snare Drum (G. Whaley) Snare Drum Method Book I (Vic Firth) Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 2 Studies for Snare Drum Vol. 1: Elementary-Exercises (S. Fink)

- **• Timbais**

- ***Métodos/Estudos***

- Metodo de Percusión Vol.4 (M. Jansen) Fundamental Method for Timpani (Peters) Fundamental Studies for Timpani (G. Whaley) Primary handbook for Timpani (G. Whaley) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 2

- **• Marimba/Xilófono**

- ***Métodos/Estudos***

- Metodo de Percusión Vol.4 (M. Jansen) Fundamental Studies for Mallets (G. Whaley) Primary handbook for Mallets (G. Whaley) 15 Estudios para Xilófono (M. Jorand) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 2 Les Claviers á percussions parcourent le monde Vol. I (E. Sejourné)

- **• Set-up**

- ***Estudos/Obras***

- Metodo de Percusión Vol.4 (M. Jansen) Estudios Progresivos de Multipercusión (S. Pelejero)
- Multi-Pitch Rhythm Studies for Drums (R. Delp)

- • **Batería**
- ***Estudos/Obras***
- Metodo de Percusión Vol.2 (M. Jansen) Ejercicios para la Batería Pop (E. Gil)
- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:
 - – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
 - – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
 - – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademáis de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

- **Grao Profesional**

- A tarefa dun futuro intérprete consiste primeiramente en aprender a ler correctamente a partitura para penetrar, a través da lectura, no sentido do escrito e poder apreciar o seu valor estético para que a execución posterior dese texto musical adquira a súa plena dimensión de mensaxe expresivamente significativa para poder transmitir de xeito convincente a emoción de orde estética que esperta no espírito do intérprete.
- Para acadar estes obxectivos, o instrumentista debe chegar a desenvolver as capacidades específicas que lle permitan alcanzar o máximo dominio das posibilidades que lle brinda o instrumento. Ao desenvolvemento desa habilidade, á plena posesión desa destreza no manexo do instrumento é ao que chamamos técnica.
- O pleno dominio dos problemas de execución que suscita o repertorio do instrumento é, desde logo, unha tarefa prioritaria para o intérprete, tarefa que, ademais, absorbe un tempo considerable dentro do total de horas dedicadas á súa formación musical global. De todas as maneiras, terase moi en conta que o traballo técnico, representado por esas horas dedicadas á práctica intensiva do instrumento, debe estar sempre unido na mente do intérprete á realidade musical á cal se trata de dar canle, para evitar dese xeito o perigo de que as interpretacións queden reducidas a unha mera exercitación ximnástica.
- A formación e o desenvolvemento da sensibilidade musical constitúen un proceso continuo, alimentado basicamente polo coñecemento cada vez máis amplo e profundo da literatura musical en xeral e a do instrumento en particular. A ese desenvolvemento da sensibilidade contribúen tamén naturalmente os estudos doutras disciplinas teórico-prácticas, así como os coñecementos de orde histórica que lle permitirán ao instrumentista situarse na perspectiva adecuada para que as súas interpretacións sexan estilisticamente correctas e para unha comprensión plena da música como unha linguaxe, como medio de comunicación.
- Todo iso lévanos a considerar a formación do instrumentista como unha fronte interdisciplinar de considerable amplitude que supón un longo proceso formativo no cal xogan un importantísimo papel, por unha banda, o cultivo temperán das facultades puramente físicas e psicomotrices e, por outra, a progresiva maduración persoal, emocional e cultural do futuro intérprete que vai a ter lugar ao longo deste grao profesional.
- É por todo isto que a finalidade das ensinanzas profesionais de música consiste en proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, e consta de catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.
- O ensino da música no grao profesional, e da percusión en particular, organízase en seis cursos que a continuación procederemos a describir.

- **5.5 Curso: 1º de grao profesional**

- **5.5.1 Obxectivos**

- a) Adquirir os coñecementos necesarios de cada instrumento que permitan o seu manexo de forma axeitada, a súa conservación en bo estado e, de ser preciso, a substitución de elementos reemplazables.
- b) Desenvolver e adquirir a técnica específica de cada instrumento, a través de diferentes exercicios e estudos, de xeito que lle posibilite a interpretación correcta do repertorio programado para o seu nivel.
- c) Acadar unha interpretación artística de calidade a través da aplicación dos coñecementos adquiridos, tanto nas clases coma no resto de materias que compoñen o currículo ou a través de procuras noutros medios.
- d) Desenvolver hábitos correctos e eficaces de estudo e autonomía para solucionar cuestións relacionadas coa montaxe das obras.
- e) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria, capacidade comunicativa e coidado da posta en escena á hora de interpretar o traballado en clase.
- f) Ser quen de ler a primeira vista con corrección pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- g) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade
- h) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.

- **5.5.2 Contidos**

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - – Presentación lóxica.
 - – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
- – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.

- – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

- Os contidos para este curso serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son de calidade neles.
- b) Coidado e mantemento do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Principios e normas para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- e) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- f) Técnicas de relaxación, estiramientos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- g) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- h) Técnicas de estudo acordes ao instrumento.
- i) Lectura a primeira vista de pezas axeitadas ao nivel.
- j) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- k) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- l) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- m) Importancia da concentración e da escoita crítica como intérprete e como ouvinte.
- n) Interpretación en público como solista dunha selección do repertorio traballado.
- o) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- p) Xéneros musicais galegos e instrumentos de percusión tradicionais.
- q) Audicións musicais comparadas usando diferentes medios audiovisuais.
- r) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.

Caixa

Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples, acentos, redobre orquestral.

Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.

Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- Láminas (xilófono, marimba e vibráfono)

- a) Xilófono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas baquetas.
- b) Marimba: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas e catro baquetas.
- c) Vibráfono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos en todas as tonalidades con dúas e catro baquetas. Técnica de apagado.
- d) Afianzamento do agarre de catro baquetas Burton (“across”).
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel con dúas e catro baquetas.

- **Timbais**

- a) Golpe legato, exercicios de velocidade para o desenvolvemento do redoble.
- b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre tres timbais.
- c) Exercicios técnicos de apagado.
- d) Afinación de cuartas e quintas. Cambios de afinación.
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Batería**

- a) Exercicios de coordinación
- b) Estudos e pezas (playbacks) axeitados ao nivel.

Instrumentos orquestrais, de pequena percusión, percusión latina e percusión tradicional galega.

- a) Os instrumentos orquestrais e de pequena percusión: triángulo, pandereta, bombo e pratos
- b) Percusión latina: congas, bongós, gúiro e shakeres
- c) Percusión tradicional galega: pandeiro e pandereta.
- d) Producción do son coas mans
- e) Exercicios técnicos sinxelos de coordinación.

- **Multi Percusión**

- a) Selección dos diferentes elementos.
- b) Toma de conciencia da importancia dunha colocación axeitada dos diferentes elementos.
- c) Estudos e pezas axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitados ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:

- Caixa: 2 estudos orquestrais e 1 estudo rudimental por trimestre. Timbais: 2 estudos por trimestre.
- Marimba: 1 peza para dúas baquetas e 1 para catro baquetas con técnica Burton por trimestre.
- Vibráfono: 2 estudos por curso (trimestres 2o e 3o). Multipercusión: 1 estudo por trimestre. Batería: 1 estudo e 1 playback por curso. Outros instrumentos: Exercicios técnicos aplicados a pezas.

• 5.5.3 Avaliación

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:

• 5.5.3.1

- **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

• 5.5.3.1 Criterios de avaliación

- Coñecer os instrumentos da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles e mostrar respecto e coidado dos mesmos.

- Empregar con corrección os agarres dos diferentes tipos de baquetas e realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase o progreso da capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da preparación e interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.
- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica e estilística, tanto en público como en clase, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora.
- Interpretar en público, como solista, obras do repertorio demostrando calidade artística e capacidade comunicativa, así como autocontrol e coidado da posta en escena.
- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Recoñecer, describir e interpretar pezas do patrimonio musical de Galicia.
- Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.

• 5.5.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar todo o repertorio programado con corrección técnica e estilística, sen parar e ao tempo indicado.
- Recoñecer os diferentes instrumentos de percusión e as baquetas máis axeitadas para cada un deles.
- Coñecer os diferentes agarres e as zonas de golpeo dos instrumentos para obter un son de calidade.
- Desenvolver hábitos correctos e eficaces para o estudo das partituras.
- Colocarse de forma correcta ante o instrumento e realizar os desplazamentos necesarios de forma relaxada.

5.5.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
- **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.
Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.
- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.

Ademáis de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das

actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.

- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.
- En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.
- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:
- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**
- Técnica básica do instrumento (articulacións, dicitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.) 20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.) 10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.) 20%
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.) 20%
- Posta en escea/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da indumentaria, protocolo de escea, etc) 10%

- **5.5.3.4 Criterios de cualificación**

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico,

intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.

- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto ($> 0,5$) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

- **5.5.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madureza e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS Profesional da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.5.3.3.

- **5.5.5 Medidas de recuperación**

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

- **5.5.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO
- referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.5.3.3.

- **5.5.5.2 Probas extraordinarias**

- Aquel alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade

nunha proba extraordinaria.

- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.5.3.3.

- **5.5.6 Recursos didácticos**

- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.

- **Caixa Métodos**

- Método de Percusión Vol.5 (M. Jansen) Musical Studies for the Intermediate Snare Drummer (G. Whaley) Rudimental Primer for the Snare Drummer (Peters) Snare Drum Rudiments (B. Rich)

- **Estudos/Obras**

- Intermediate Studies for the Snare Drum (Peters) Snare Drum Method Vol II (Vic Firth) Intermediate Contest Solos (K. Reichelt) 150 Rudimental Solos (C. Wilcoxon)
- 28 Miniaturas (M. Jorand) Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 3-4

- **Timbais**

- **Métodos**

- Metodo de Percusión Vol.5 (M. Jansen) Fundamental Method for Timpani (Peters) Musical Studies for the Intermediate Timpanist (G. Whaley)

- **Estudos/Obras**

- Intermediate Studies for Timpani (Peters) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 5 Alpine Slide (J. Beck) Tune Up (S. Feldstein) Grand Teton (J. Beck)

- **Marimba/Xilófono**

- **Métodos**

- Metodo de Percusión Vol.5 (M. Jansen) Instruction Course for Xylophone (G.H. Green) Modern School for Xylophone (M. Goldemberg)

- **Estudos/Obras**

- Cramer Xylo (M. Jorand) Funny Xyliphone (N.J. Zivkovic) Funny Marimba (N.J. Zivkovic) Chant for Marimba (M. Peters) Three Pieces for Three Mallets (M. Peters) Malletrix (J. Spears) Play Seven (W. Stadler) Teardrops (M. Peters) Graded Music

for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 5 Musical Studies for the Intermediate Mallet Player (G. Whaley)

- **Métodos**

- Contemporary Vibraphone Technique (D. Samuels) Vibraphone Technique (D. Friedman)

- **Estudos/Obras**

- Funny Vibraphone (N.J. Zivkovic) Vibraphone Technique (D. Friedman) Solobuch for Vibraphone (W. Schluter) Vol.1 19 Estudios Musicales de Vibraphone (E. Sejourne)

- **Multipercusión**

- **Estudos/Obras**

- Metodo de Percusión Vol.5 (M. Jansen) Studies in Solo Percussion (M. Goldenberg) Estudios Progresivos de Multipercusión (S. Pelejero) Rondo (M. Peters) 2-4-1 (W. Kraft)

- **Batería**

- **Estudos/Obras**

- Metodo de Percusión Vol.5 (M. Jansen) Ejercicios para la Batería Pop (E. Gil) Syncopation for the Modern Drummer (T. Reed) Ultimate Play-Along (D. Weckl)

- **Percusión de Man**

- **Métodos**

- Método de Percusión Afro-Latina (D. Forcada) Método de Percusión Brasileña (D. Forcada) The Art of Bass Drum and Cymbal Player (Cirone/Whaley) The Art of Percussion Accessory Playing (Cirone/Whaley) Frame Drumming (P. Fagiola)

- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:

- – Consultas en páxinas web especializadas na venta de material e instrumentos de percusión como Steveweiss, Percussionsource, Thomann, Tam tam percusión, etc.
- – Procura de información en páxinas web como Percussive Notes, PAS, Vic Firth, etc.
- – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se comparten vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
- – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
- – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademais de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

- **5.6 Curso: 2º de grao profesional**

- **5.6.1 Obxectivos**

- a) Adquirir os coñecementos necesarios de cada instrumento que permitan o seu manexo de forma axeitada, a súa conservación en bo estado e, de ser preciso, a substitución de elementos reemplazables.

- b) Desenvolver e adquirir a técnica específica de cada instrumento, a través de diferentes exercicios e estudos, de xeito que lle posibilite a interpretación correcta do repertorio programado para o seu nivel.
- c) Acadar unha interpretación artística de calidade a través da aplicación dos coñecementos adquiridos, tanto nas clases coma no resto de materias que compoñen o currículo ou a través de procuras noutros medios.
- d) Desenvolver hábitos correctos e eficaces de estudo e autonomía para solucionar cuestións relacionadas coa montaxe das obras.
- e) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria, capacidade comunicativa e coidado da posta en escea á hora de interpretar o traballado en clase.
- f) Ser quen de ler a primeira vista con corrección pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- g) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- h) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.

• 5.6.2 Contidos

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - Presentación lóxica.
 - Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
- – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
- – Interrelación: procurese unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

Os contidos para este curso serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son

de calidade neles.

- b) Coidado e mantemento do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Principios e normas para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- e) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- f) Técnicas de relaxación, estiramentos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- g) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- h) Técnicas de estudo acordes ao instrumento.
- i) Lectura a primeira vista de pezas axeitadas ao nivel.
- j) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- k) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- l) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- m) Importancia da concentración e da escoita crítica como intérprete e como ouvinte.
- n) Interpretación en público como solista dunha selección do repertorio traballado.

- o) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- p) Xéneros musicais galegos e instrumentos de percusión tradicionais.
- q) Audicións musicais comparadas usando diferentes medios audiovisuais.
- r) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.
- **Caixa**
 - a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples, acentos, redobre orquestral.
 - b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.
 - c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- **Láminas (xilófono, marimba e vibráfono)**
 - a) Xilófono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas baquetas.
 - b) Marimba: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas e catro baquetas.
 - c) Vibráfono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos en todas as tonalidades con dúas e catro baquetas. Técnica de apagado.
 - d) Afianzamento do agarre de catro baquetas Burton ("across").
 - e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel con dúas e catro baquetas.

- **Timbais**

- a) Golpe legato e stacatto, exercicios de velocidade para o desenvolvemento do redobre.
- b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre tres timbais.
- c) Exercicios técnicos de apagado.
- d) Afinación de cuartas, quintas e oitavas. Cambios de afinación.
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Batería**

- a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples, acentos, redobre orquestral.
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- a) Exercicios de coordinación
- b) Estudos e pezas (playbacks) axeitados ao nivel
-

- **Instrumentos orquestrais, de pequena percusión, percusión latina e percusión tradicional galega.**

- a) Os instrumentos orquestrais e de pequena percusión: triángulo, pandereta, bombo e pratos
- b) Percusión latina: congas, bongós, gúiro e shakeres
- c) Percusión tradicional galega: pandeiro e pandereta.
- d) Producción do son coas mans
- e) Exercicios técnicos sinxelos de coordinación.

- **Multi Percusión**

- a) Selección dos diferentes elementos.
- b) Toma de conciencia da importancia dunha colocación axeitada dos diferentes elementos.
- c) Estudos e pezas axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitadas ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:

- **5.6.3**

- Caixa: 2 estudos orquestrais e 1 estudo rudimental por trimestre.
- Timbais: 2 estudos por trimestre.
- Marimba: 1 peza para dúas baquetas e 1 para catro baquetas con técnica Burton por trimestre.

- Vibráfono: 1 estudo ou peza por trimestre. Multipercusión: 1 estudo por trimestre. Batería: 1 estudo e 1 playback por curso. Outros instrumentos: Exercicios técnicos aplicados a pezas

5.6.3 Avaliación

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán
- valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
- **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.
- **5.6.3.1 Criterios de avaliación**
- Coñecer os instrumentos da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles e mostrar respecto e coidado dos mesmos.
- Empregar con corrección os agarres dos diferentes tipos de baqueta para realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase o progreso da capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da preparación e interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.
- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica e estilística, tanto en público como en clase, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora

- Interpretar en público, como solista, obras do repertorio demostrando calidade artística e capacidade comunicativa, así como autocontrol e coidado da posta en escea.
- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Recoñecer, describir e interpretar pezas do patrimonio musical de Galicia.
- 10. Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.

- **Mínimos esixibles**

- Interpretar todo o repertorio programado con corrección técnica e estilística, sen parar e ao tempo indicado.
- Recoñecer os diferentes instrumentos de percusión e as baquetas máis axeitadas para cada un deles.
- Coñecer os diferentes agarres e as zonas de golpeo dos instrumentos para obter un son de calidade.
- Desenvolver hábitos correctos e eficaces para o estudo das partituras.
- Colocarse de forma correcta ante o instrumento e realizar os desplazamentos necesarios de forma relaxada.
- Actuar en público con autocontrol e coidado da posta en escea.

- **5.6.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación**

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
 - **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.
 - Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.
 - **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.
 - Ademais de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de si mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.
- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.
- En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo

dos concertos.

- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**

- Técnica básica do instrumento (articulacións, dicitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.)
20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.)
10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.)
20%
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.)
20%
- Posta en escea/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da inducimentaria, protocolo de escea, etc) 10%

- **5.6.3.4 Criterios de cualificación**

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.
- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto (> 0,5) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

- **5.6.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madureza e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS Profesional da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.6.3.3.

- **5.6.5 Medidas de recuperación**

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

- **5.6.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.6.3.3.

- **5.6.5.2 Probas extraordinarias**

Aquel alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.

- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor

terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.

- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.6.3.3.
- **5.6.6 Recursos didácticos**
- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.

- **Caixa**

- **Métodos**

- Metodo de Percusión Vol.6 (M. Jansen) Musical Studies for the Intermediate Snare Drummer (G. Whaley) Rudimental Primer for the Snare Drummer (Peters) Snare Drum Rudiments (B. Rich)

- **Estudos/Obras**

- Intermediate Studies for the Snare Drum (Peters) 150 Rudimental Solos (C. Wilcoxon) Massages from Outer Space (J. Sponsel) Intermediate Contest Solos (K. Reichelt)
- Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 4-5

- **• Timbais**

- **Métodos**

- *Metodo de Percusión Vol.6 (M. Jansen)*
- Fundamental Method for Timpani (Peters) Musical Studies for the Intermediate Timpanist (G. Whaley)

- **Estudos/Obras**

- Alpine Slide (J. Beck) Snake River (J. Beck) Scherzo (Peters) Intermediate Studies for Timpani (Peters) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 5-6

- **• Marimba/Xilófono**

- **Métodos**

- Metodo de Percusión Vol.6 (M. Jansen) Instruction Course for Xylophone (G.H. Green) Modern School for Xylophone (M. Goldemberg)

- **Estudos/Obras**

- Funny Xylophone (N.J. Zivkovic) Funny Marimba (N.J. Zivkovic) Cramer Xylo (M. Jorand) Play Seven (W. Stadler) Teardrops (M. Peters)
- Waves for Marimba (M. Peters) Three Pieces for Three Mallets (M. Peters) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 5-6 Musical Studies for the Intermediate Mallet Player (G. Whaley) Reflex (W. Stadler)

- **• Vibráfono**

- **Métodos**

- Contemporary Vibraphone Technique (D. Samuels) Vibraphone Technique (D.

Friedman)

- **Estudos/Obras**

- Funny Vibraphone (N.J. Zivkovic) Vibraphone Technique (D. Friedman) Solobuch for Vibraphone (W. Schluter) Vol.1 19 Estudios Musicales de Vibraphone (E. Sejourné)

- **Multipercusión**

- **Estudos/Obras**

- Metodo de Percusión Vol.6 (M. Jansen) Studies in Solo Percussion (M. Goldemberg) Estudios Progresivos de Multipercusión (S. Pelejero) Rondo (M. Peters) Perpetual Motion (M. Peters) Morris Dance (W. Kraft) Introduction and Waltz (M. Peters) 2-4-1 (W. Kraft)

- **Batería**

- **Estudos/Obras**

- Metodo de Percusión Vol.6 (M. Jansen) Contemporary Drumset Techniques (R. Lathan) Syncopation for the Modern Drummer (T. Reed) Ultimate Play-Along (D. Weckl)

- **Percusión de Man**

- **Métodos**

- Método de Percusión Afro-Latina (D. Forcada) Método de Percusión Brasileña (D. Forcada) The Art of Bass Drum and Cymbal Player (Cirone/Whaley) The Art of Percussion Accessory Playing (Cirone/Whaley) Frame Drumming (P. Fagiola)

- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:

- Consultas en páxinas web especializadas na venta de material e instrumentos de percusión como Steveweiss, Percussionsource, Thomann, Tam tam percusión, etc.
- Procura de información en páxinas web como Percussive Notes, PAS, Vic Firth, etc.
- Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
- Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
- Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademais de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

- **5.7 Curso: 3º de grao profesional**

- **5.7.1 Obxectivos**

- a) Adquirir os coñecementos necesarios de cada instrumento que permitan o seu manexo de forma axeitada, a súa conservación en bo estado e, de ser preciso, a substitución de elementos reemplazables.
- b) Afianzar a técnica específica de cada instrumento, a través de diferentes

exercicios e estudos, de xeito que lle posibilite a interpretación correcta do repertorio programado para o seu nivel.

- c) Acadar unha interpretación artística de calidade a través da aplicación dos coñecementos adquiridos, tanto nas clases coma no resto de materias que compoñen o currículo ou a través de procuras noutros medios.
- d) Consolidar hábitos correctos e eficaces de estudo e autonomía para solucionar cuestións relacionadas coa montaxe das obras.
- e) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria, capacidade comunicativa e coidado da posta en escea á hora de interpretar o traballado en clase.
- f) Ser quen de ler a primeira vista con corrección pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- g) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- h) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.

• 5.7.2 Contidos

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - – Presentación lóxica.
 - – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
 - – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola

- adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

Os contidos para este curso serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son

de calidade neles.

- b) Coidado e mantemento do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Terminoloxía dos instrumentos de percusión noutros idiomas.
- e) Principios e normas para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Técnicas de relaxación, estiramentos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- h) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- i) Técnicas de estudo acordes ao instrumento.
- j) Lectura a primeira vista de pezas axeitadas ao nivel.
- k) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- l) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- m) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- n) Importancia da concentración e da escoita crítica como intérprete e como ouvinte.
- o) Interpretación en público como solista dunha selección do repertorio traballado.
- p) Técnicas de autocontrol no escenario.
- q) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- r) Xéneros musicais galegos e instrumentos de percusión tradicionais.
- s) Audicións musicais comparadas usando diferentes medios audiovisuais.
- t) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.
- **Caixa**
 - a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples, acentos, redobre orquestral.
 - b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación e velocidade.
 - c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- **Láminas (xilófono, marimba e vibráfono)**
 - a) Xilófono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas baquetas.
 - b) Marimba: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas e catro baquetas.
 - c) Vibráfono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos en todas as tonalidades con dúas e catro baquetas. Técnica de apagado.
 - d) Afianzamento do agarre de catro baquetas Burton ("across").
 - e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel con dúas e catro baquetas.

- **Timbais**

- a) Golpe legato e stacatto, exercicios de velocidade para o desenvolvemento do redobre.
- b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre tres timbais.
- c) Exercicios técnicos de apagado.
- d) Cambios de afinación. Afinación precisa.
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Batería**

- a) Exercicios de coordinación b)
- Estudos e pezas (playbacks) axeitados ao nivel
- **Instrumentos orquestrais, de pequena percusión, percusión latina e percusión tradicional galega.**
- a) Os instrumentos orquestrais e de pequena percusión: triángulo, pandereta, bombo e pratos
- b) Percusión latina: pailas, congas, bongós, gúiro e shakeres
- c) Percusión tradicional galega: pandeiro, pandereta e tamboril.
- d) Produción do son coas mans.
- e) Exercicios técnicos sinxelos de coordinación.

- **Multi Percusión**

- a) Selección dos diferentes elementos.
- b) Toma de conciencia da importancia dunha colocación axeitada dos diferentes elementos.
- c) Estudos e pezas axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitadas ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.

- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:

- Caixa: 2 estudos orquestrais e 1 estudo rudimental por trimestre.
- Timbais: 2 estudos por trimestre.
- Marimba: 1 peza para dúas baquetas e 1 para catro baquetas con técnica Burton por trimestre.

- Vibráfono: 1 estudo ou peza por trimestre.
- Multipercusión: 1 estudo por trimestre ou 1 obra con varios movementos por curso.
- Batería: 2 estudos e 1 playback por curso.
- Outros instrumentos: Exercicios técnicos aplicados a pezas.

• 5.7.3 Avaliación

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
- **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

• 5.7.3.1 Criterios de avaliación

- Coñecer os instrumentos da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles e mostrar respecto e coidado dos mesmos.
- Empregar con corrección os diferentes tipos de baqueta para realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase o progreso da capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da preparación e interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.

- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica e estilística, tanto en público como en clase, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora.
- Interpretar en público, como solista, obras do repertorio demostrando calidade artística e capacidade comunicativa, así como autocontrol e coidado da posta en escea.
- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Recoñecer, describir e interpretar pezas do patrimonio musical de Galicia.
- 10. Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.

• 5.7.3.2. Mínimos esixibles

- Interpretar todo o repertorio programado con corrección técnica e estilística, sen parar e ao tempo indicado.
- Recoñecer os diferentes instrumentos de percusión e as baquetas máis axeitadas para cada un deles.
- Dominar os diferentes tipos de golpe da técnica de Burton de catro baquetas.
- Coidar en todo momento de obter un son de calidade.
- Desenvolver hábitos correctos e eficaces para o estudo das partituras.
- Colocarse de forma correcta ante o instrumento e realizar os desplazamentos necesarios de forma relaxada.
- Actuar en público con autocontrol e coidado da posta en escea.

• 5.7.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
- **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.
Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.
- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.
- Ademais de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.
- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.

- En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.
- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe

- Técnica básica do instrumento (articulacións, dicitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.) 20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.) 10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.) 20%
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.) 20%
- Posta en escea/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da indumentaria, protocolo de escea, etc.) 10%

5.7.3.4 Criterios de cualificación

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.

As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto ($> 0,5$) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

- **5.7.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madureza e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS Profesional da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.7.3.3.

- **5.7.5 Medidas de recuperación**

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

- **5.7.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.7.3.3.

- **5.7.5.2 Probas extraordinarias**

- Aquele alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.

- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.7.3.3.

5.7..6 Recursos didácticos

- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.
- **Caixa**
- **Métodos**
 - Musical Studies for the Intermediate Snare Drummer (G. Whaley) Rudimental Primer for the Snare Drummer (Peters) Snare Drum Rudiments (B. Rich)
- **Estudos/Obras**
 - Intermediate Studies for the Snare Drum (Peters) 150 Rudimental Solos (C. Wilcoxon) Five Snare Drum Solos (K. Reichelt) Flam-Able (Michael Roy)
 - Massages from Outer Space (J. Sponsel) Three Dances (Benson) Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 6-7
- **Timbais**
- **Métodos**
 - Fundamental Method for Timpani (Peters) Musical Studies for the Intermediate Timpanist (G. Whaley)
- **Estudos/Obras**
 - Snake River (J. Beck) Scherzo (Peters) Alpine Slide (J. Beck) Intermediate Studies for Timpani (Peters) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 6-7
- **Marimba/Xilófono**
- **Métodos**
 - Instruction Course for Xylophone (G.H. Green) Modern School for Xylophone (M. Goldemberg)
- **Estudos/Obras**
 - Rain Dance (A. Gomez) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 6-7 Musical Studies for the Intermediate Mallet Player (G. Whaley) Furioso and Valse (E. Hatch) Waves for Marimba (M. Peters) Yellow After the Rain (M.

Peters)

- Equidistant Mallets (W. Stadler) Generalife (E. Sejourné) Marimba flamenca (A. Gómez)

- **• Vibráfono**

- **Métodos**

- Contemporary Vibraphone Technique (D. Samuels) Dampening and Pedaling: Vibraphone Technique (D. Friedman)

- **Estudos/Obras**

- Funny Vibraphone (N.J. Zivkovic) Dampening and Pedaling: Vibraphone Technique (D. Friedman) Solobuch for Vibraphone (W. Schluter) Vol.1 19 Estudios Musicales de Vibraphone (E. Sejourné) Bee (E. Sejourné)

- **• Multipercusión**

- **Estudos/Obras**

- Studies in Solo Percussion (M. Goldemberg) Rondo (M. Peters) Perpetual Motion (M. Peters) Morris Dance (W. Kraft)
- Introduction and Waltz (M. Peters) French Suite (W. Kraft)

- **Batería**

- **Estudos/Obras**

- Syncopation for the Modern Drummer (T. Reed) Time Functioning Patterns (G. Chaffee) Ultimate Play-Along (D. Weckl) Advanced Techniques for the Drumset (J. Chapin)

- **• Percusión de Man**

- **Métodos**

- Método de Percusión Afro-Latina (D. Forcada) Método de Percusión Brasileña (D. Forcada) The Art of Bass Drum and Cymbal Player (Cirone/Whaley) The Art of Percussion Accessory Playing (Cirone/Whaley) Frame Drumming (P. Fagiola)

- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:

- – Consultas en páxinas web especializadas na venta de material e instrumentos de percusión como Steveweiss, Percussionsource, Thomann, Tam tam percusión, etc.
- – Procura de información en páxinas web como Percussive Notes, PAS, Vic Firth, etc.
- – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
- – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
- – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademais de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

- **5.8 Curso: 4º de grao profesional**

- 5.8.1 Obxectivos**

- a) Dispoñer dos coñecementos necesarios de cada instrumento que permitan o seu manexo de forma axeitada, a súa conservación en bo estado e, de ser preciso, a substitución de elementos reemplazables.
- b) Afianzar a técnica específica de cada instrumento, a través de diferentes exercicios e estudos, de xeito que lle posibilite a interpretación correcta do repertorio programado para o seu nivel.
- c) Realizar unha interpretación artística de calidade das pezas programadas a través da aplicación dos coñecementos adquiridos, tanto nas clases coma no resto de materias que compoñen o currículo ou a través de procuras noutros medios.
- d) Consolidar hábitos correctos e eficaces de estudo e autonomía para solucionar cuestións relacionadas coa montaxe das obras.
- e) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria, capacidade comunicativa e coidado da posta en escea á hora de interpretar o traballado en clase.
- f) Ser quen de ler a primeira vista con corrección, fluidez e comprensión pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- g) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- h) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.
- i) Ser quen de percibir e describir logo dunha audición de diferentes obras os seus elementos característicos.

• 5.8.2 Contidos

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - – Presentación lóxica.
 - – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
 - – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

Os contidos para este curso serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son de calidade neles.
- b) Coidado e mantemento do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Terminoloxía dos instrumentos de percusión noutros idiomas.
- e) Principios e normas para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Técnicas de relaxación, estiramentos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- h) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- i) Técnicas de estudo acordes ao instrumento.
- j) Lectura a primeira vista de pezas axeitadas ao nivel.
- k) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- l) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- m) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- n) Importancia da concentración e da escoita crítica como intérprete e como ouvinte.
- o) Interpretación en público como solista dunha selección do repertorio traballado.
- p) Técnicas de autocontrol no escenario.
- q) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- r) Xéneros musicais galegos e instrumentos de percusión tradicionais.
- s) Audicións musicais comparadas usando diferentes medios audiovisuais.
- t) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.
- u) Contidos interdisciplinares relacionados coa Historia da Música para a contextualización das pezas traballadas: autores, estilo, contexto histórico, etc.

Caixa

- a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples, acentos, redobre orquestral, rudimentos da PAS.
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación, velocidade e musicalidade na caixa.
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

Láminas (xilófono, marimba e vibráfono)

- a) Xilófono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas baquetas.
- b) Marimba: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con

dúas e catro baquetas.

- c) Vibráfono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos en todas as tonalidades con dúas e catro baquetas. Técnica de apagado.
- d) Afianzamento do agarre de catro baquetas Burton (“across”).
- e) Técnica Stevens aplicada á marimba.
- f) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel con dúas e catro baquetas.

- **Timbais**

- a) Golpe legato e staccatto, redobres.
- b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre catro timbais.
- c) Exercicios técnicos de apagado
- d) Cambios de afinación. Afinación precisa
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.

- **Batería**

- a) Exercicios de coordinación
- b) Estudos e pezas (playbacks) axeitados ao nivel

- **Instrumentos orquestrais, de pequena percusión, percusión latina e percusión tradicional galega.**

- a) Os instrumentos orquestrais e de pequena percusión: triángulo, pandereta, bombo e pratos
- b) Percusión latina: pailas, congas, bongós, güiro e shakers. Ritmos característicos cubanos.
- c) Percusión tradicional galega: pandeiro, pandereta e tamboril. Xéneros da música tradicional.
- d) Produción do son coas mans.
- e) Exercicios técnicos sinxelos de coordinación.

- **Multi Percusión**

- a) Selección dos diferentes elementos.
- b) Toma de conciencia da importancia dunha colocación axeitada dos diferentes elementos.
- c) Estudos e pezas axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitadas ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.

- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:
- Caixa: 2 estudos orquestrais, 1 estudo rudimental por trimestre e 1 obra por curso.
- Timbais: 2 estudos por trimestre e 1 obra por curso.
- Marimba: 1 peza para dúas baquetas e 1 para catro baquetas con técnica Burton no 1o trimestre. A partir do segundo, 1 peza para dúas baquetas e 1 para catro baquetas con técnica Stevens.
- Vibráfono: 1 estudo ou peza por trimestre a catro baquetas con técnica Burton.
- Multipercusión: 1 obra con varios movementos por curso. Batería: 1 playback por curso. Outros instrumentos: Exercicios técnicos aplicados a pezas.

• 5.8.3 Avaliación

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
- **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

• 5.8.3.1 Criterios de avaliación

- 1. Coñecer os instrumentos da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles e mostrar respecto e coidado dos mesmos.
- Empregar con corrección os agarres dos diferentes tipos de baqueta e realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase o progreso da capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da preparación e interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.

- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica e estilística, tanto en público como en clase, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora.
- Interpretar en público, como solista, obras do repertorio demostrando calidade artística e capacidade comunicativa, así como autocontrol e coidado da posta en escea.
- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Recoñecer, describir e interpretar pezas do patrimonio musical de Galicia.
- 10. Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.
- 11. Recoñecer a partir da escoita rasgos característicos de obras relativos tanto ao seu estilo como aos recursos interpretativos empregados nelas.

• 5.8.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar todo o repertorio programado con corrección técnica e estilística, sen parar e ao 85% do tempo indicado.
- Recoñecer os diferentes instrumentos de percusión e as baquetas máis axeitadas para cada un deles.
- Dominar os diferentes tipos de golpe da técnica de Burton de catro baquetas.
- Coidar en todo momento de obter un son de calidade e mostrar unha actitude crítica ante a propia interpretación e a dos demais.
- Desenvolver hábitos correctos e eficaces para o estudo das partituras.
- Colocarse de forma correcta ante o instrumento e realizar os desplazamentos necesarios de forma relaxada.
- Actuar en público con autocontrol e coidado da posta en escea.

• 5.8.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
 - **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.
 - Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.
 - **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.
 - Ademais de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.
 - **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo

tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.

- En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.
- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**

- Técnica básica do instrumento (articulacións, dixitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.) 20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.) 10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.) 20%
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.) 20%
- Posta en escena/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da indumentaria, protocolo de escena, etc.) 10%

- **5.8.3.4 Criterios de cualificación**

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.
- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación

necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para a nota con decimais superiores ao medio punto ($> 0,5$) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

- **5.8.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madureza e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS Profesional da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.8.3.3.

- **5.8.5 Medidas de recuperación**

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

- **5.8.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.8.3.3.

- **5.8.5.2 Probas extraordinarias**

- Aquel alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.8.3.3.
- **5.8.6 Recursos didácticos**
 - A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.
 - **• Caixa**
 - **Métodos**
 - Musical Studies for the Intermediate Snare Drummer (G. Whaley) Snare Drum Rudiments (B. Rich)
 - **Estudos/Obras**
 - Intermediate studies for the Snare Drum (M. Peters) 150 Rudimental Solos (C. Wilcoxon) Three Dances (Benson) Five Snare Drum Solos (K. Reichelt)
 - Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 6-7
 - **• Timbais**
 - **Métodos**
 - Fundamental Method for Timpani (Peters) Musical Studies for the Intermediate Timpanist (G. Whaley)
 - **Estudos/Obras**
 - The Storm (Peters) Rondino (Peters) Flaming Forge (M. Roy) Intermediate Studies for Timpani (Peters) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 6-7 Symphonic Studies for Timpani (N. Woud)
 - **• Marimba/Xilófono**
 - **Métodos**
 - Instruction Course for Xylophone (G.H. Green) Modern School for Xylophone (M. Goldemberg) Method of Movement for Marimba (L.H. Stevens)
 - **Estudos/Obras**
 - Marimba Flamenca (A. Gomez) Yellow After the Rain (M. Peters) Rain Dance (A. Gomez) Generalife (E. Sejourné)
 - Furioso and Valse (E. Hatch) Equidistant Mallets (W. Stadler) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 6-7 Musical Studies for the Intermediate Mallet Player (G. Whaley) Nancy (E. Sejourné) Etude in Mi menor (N.

Rosauro)

- **Vibráfono**

- **Métodos**

- Contemporary Vibraphone Technique (D. Samuels) Dampening and Pedaling: Vibraphone Technique (D. Friedman)

- **Estudos/Obras**

- Funny Vibraphone (N.J. Zivkovic) Dampening and Pedaling: Vibraphone Technique (D. Friedman) Solobuch for Vibraphone (W. Schluter) Vol.1 y 2 19 Estudios Musicales de Vibraphone (E. Sejourné) Bee (E. Sejourné) Mirror From Another (D. Friedman) Blue Camp (B. Molenhof)

- **Multipercusión**

- **Estudos/Obras**

- Studies in Solo Percussion (M. Goldemberg) Rondo (M. Peters) Perpetual Motion (M. Peters) Morris Dance (W. Kraft)
- Introduction and Waltz (M. Peters) French Suite (W. Kraft) Variaciones para cuatro toms (N. Rosauro)

- **Batería**

- **Estudos/Obras**

- Syncopation for the Modern Drummer (T. Reed)
- Time Functioning Patterns (G. Chaffee) Ultimate Play-Along (D. Weckl) Advanced Techniques for the Drumset (J. Chapin)

- **Percusión de Man**

- **Métodos**

- Método de Percusión Afro-Latina (D. Forcada) Método de Percusión Brasileña (D. Forcada) The Art of Bass Drum and Cymbal Player (Cirone/Whaley) The Art of Percussion Accessory Playing (Cirone/Whaley) Frame Drumming (P. Fagiola)
- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:
 - – Consultas en páxinas web especializadas na venta de material e instrumentos de percusión como Steveweiss, Percussionsource, Thomann, Tam tam percusión, etc.
 - – Procura de información en páxinas web como Percussive Notes, PAS, Vic Firth, etc.
 - – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
 - – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
 - – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademais de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

- **Curso: 5º de grao profesional**

- **5.9.1 Obxectivos**

- a) Dispoñer dos coñecementos necesarios de cada instrumento que permitan o seu manexo de forma axeitada, a súa conservación en bo estado e, de ser preciso, a substitución de elementos reemplazables.
- b) Dominar a técnica específica de cada instrumento de xeito que lle posibilite a interpretación correcta do repertorio programado para o seu nivel.
- c) Realizar unha interpretación artística de calidade a través da aplicación dos coñecementos adquiridos, tanto nas clases coma no resto de materias que compoñen o currículo ou a través de procuras noutros medios.
- d) Interpretar pezas de diferentes estilos e linguaxes profundizando nos recursos interpretativos de cada unha delas, valorando a propia execución con vistas a extraer conclusións que melloren a súa calidade.
- e) Dispoñer de hábitos correctos e eficaces de estudo e autonomía para solucionar cuestións relacionadas coa montaxe das obras.
- f) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria, capacidade comunicativa e coidado da posta en escea á hora de interpretar o traballado en clase.
- g) Ser quen de ler a primeira vista con corrección, fluidez e comprensión pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- h) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- i) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.
- j) Ser quen de percibir e describir logo dunha audición de diferentes obras os seus elementos característicos.

- **5.9.2 Contidos**

- O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios: – Presentación lóxica.
- – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
- – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
- – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.

- – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

Os contidos para este curso serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son de calidade neles.
- b) Coidado e mantemento do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Terminoloxía dos instrumentos de percusión noutros idiomas.
- e) Principios e normas para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Técnicas de relaxación, estiramentos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- h) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- i) Iniciación ao estudo das graffas e linguaxe do repertorio contemporáneo de percusión.
- j) Repertorio con pianista acompañante.
- k) Técnicas de estudo acordes ao instrumento.
- l) Lectura a primeira vista de pezas axeitadas ao nivel.
- m) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- n) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- o) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- p) Importancia da concentración e da escoita crítica como intérprete e como ouvinte.
- q) Interpretación en público como solista dunha selección do repertorio traballado.
- r) Técnicas de autocontrol no escenario.
- s) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- t) Xéneros musicais galegos e instrumentos de percusión tradicionais.
- u) Audicións musicais comparadas usando diferentes medios audiovisuais.
- v) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.
- w) Contidos interdisciplinares relacionados coa Historia da Música, Análise e Harmonía para a contextualización das pezas traballadas: autores, estilo, contexto histórico, forma, harmonía, etc.

- **Caixa**

- a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples, acentos, redobre orquestral, rudimentos da PAS.
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación, velocidade e musicalidade na caixa.
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- d) Fragmentos orquestrais.

- **Láminas (xilófono, marimba e vibráfono)**

- a) Xilófono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas baquetas. Fragmentos orquestrais.
- b) Marimba: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas e catro baquetas.
- c) Vibráfono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos en todas as tonalidades con dúas e catro baquetas. Técnica de apagado.
- d) Agarre de catro baquetas Burton (“across”) aplicado ao vibráfono.
- e) Técnica Stevens aplicada á marimba.
- f) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel con dúas e catro baquetas.

- **Timbais**

- a) Golpe legato e staccatto. Redobres.
- b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre catro timbais.
- c) Exercicios técnicos de apagado.
- d) Cambios de afinación. Afinación precisa.
- e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- f) Fragmentos orquestrais.

- **Batería**

- a) Exercicios de coordinación
- b) Estudos e pezas (playbacks) axeitados ao nivel

- **Instrumentos orquestrais, de pequena percusión, percusión latina e percusión tradicional galega.**

- a) Os instrumentos orquestrais e de pequena percusión: triángulo, pandereta, bombo e pratos.
- b) Fragmentos orquestrais.
- c) Percusión latina: pailas, congas, bongós, güiro e shakeres. Ritmos característicos cubanos.
- d) Percusión tradicional galega: pandeiro, pandereta e tamboril. Xéneros da música tradicional.
- e) Producción do son coas mans.
- f) Exercicios técnicos sinxelos de coordinación.

- **Multi Percusión**

- a) Selección dos diferentes elementos.
- b) Toma de conciencia da importancia dunha colocación axeitada dos diferentes

elementos.

- c) Estudos e pezas axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitados ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas.
- a) Exercicios de coordinación
- b) Estudos e pezas (playbacks) axeitados ao nivel
- a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:
- Caixa: 2 estudos orquestrais, 1 estudo rudimental por trimestre e 1 obra por curso.
- Timbais: 1 estudo por trimestre e 1 obra por curso.
- Marimba: 1 peza para dúas baquetas e 1 para catro baquetas con técnica Stevens por trimestre.
- Vibráfono: 2 obras a catro baquetas con técnica Burton por curso.
- Multipercusión: 1 obra con varios movementos por curso.
- Batería: 1 playback por curso.
- Instrumentos de percusión latina e tradicional: Exercicios técnicos aplicados a pezas.
- Fragmentos orquestrais: No terceiro trimestre 1 extracto de caixa, xilo, timbais e pratos.

• 5.9.3 Avaliación

- En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.
- Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.
- A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final.
- Serán realizados tres tipos de avaliación:
- – **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- – **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o

progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o **65%** da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.

-

- **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

Criterios de avaliación

- Coñecer os instrumentos da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles e mostrar respecto e coidado dos mesmos.
- Empregar concorrecciónsagarresdosdiferentestiposdebaquetase realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase o progreso da capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da preparación e interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.
- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretarconfluidezecorreccióntécnicaeestilística,tantoenpúblico como en clase, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora e mostrando unha actitude crítica sobre a propia execución.
- Interpretar en público, como solista, obras do repertorio demostrando calidade artística e capacidade comunicativa, así como autocontrol e coidado da posta en escea.
- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Recoñecer, describir e interpretar pezas do patrimonio musical de Galicia.
- 10.Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.
- 11.Recoñecer a partir da escoita rasgos característicos de obras relativos tanto ao seu estilo como aos recursos interpretativos empregados nelas.

- **5.9.3.2 Mínimos esixibles**

- 1. Interpretar todo o repertorio programado con corrección técnica e estilística, sen parar e ao 85% do tempo indicado.
- Facer unha axeitada elección de baquetas e dicitacions.
- Dominar os diferentes tipos de golpe da técnica de Stevens de catro baquetas.
- Afinar os timbais con corrección.
- Facer redobres orquestrais na caixa con corrección técnica e cubrindo todo o espectro dinámico.
- Coidar en todo momento de obter un son de calidade e mostrar unha actitude crítica ante a propia interpretación e a dos demais.
- Dispoñer de hábitos correctos e eficaces para o estudo e traballo autónomo sobre

as partituras.

- Colocarse de forma correcta ante o instrumento e realizar os desplazamentos necesarios de forma relaxada.
- Memorizar as partituras de forma axeitada.
- 10. Actuar en público con autocontrol e coidado da posta en escea.

- **5.9.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación**

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:
- **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.

Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.

- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.

Ademáis de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.

- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.

- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

- **Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe**

- Técnica básica do instrumento (articulacións, dixitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.)
- 20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.)
- 10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.)
- 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.)
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.)
- 20%

- Posta en escea/Actitude no escenario (intención,convicción,control dos nervos,adequación da indu mentaria,protocolo de escea,etc) 10%

• 5.9.3.4 Criterios de cualificación

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fi- xados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pe- zas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traba- llar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico.
- das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.
- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto ($> 0,5$) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

• 4.9.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- É competencia do Consello Escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que logo da orientación do profesorado así o solicite, conforme a criterios obxectivos e á súa adecuada madurez e capacidade de aprendizaxe para o curso ao que aspire a acceder.
- O departamento de percusión do CMUS Profesional da Estrada establece que é requisito indispensable para solicitar a ampliación de matrícula que o alumno ou alumna realice e supere unha proba instrumental que lle permita demostrar a consecución de todos os obxectivos reflexados na programación do curso que quere superar.
- Devandita proba poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o titor ou titora, e o alumno ou alumna interpretará unha serie de pezas escollidas polo profesor titor das programadas para dito curso, entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Os criterios de avaliación que se aplicarán serán os propios do curso que quere superar e os criterios de cualificación virán dados na súa totalidade pola execución

técnica e interpretativa das pezas ou obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.9.3.3.

- **4.9.5 Medidas de recuperación**

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

- **4.9.5.1 Procedementos de recuperación ordinarios**

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.9.3.3.

- **5.9.5.2 Probas extraordinarias**

- Aquel alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.
- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.9.3.3.

- **5.9.6 Recursos didácticos**

- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.

- **• Caixa**

- **Métodos**

- Snare Drum Rudiments (B. Rich) Master Studies (J. Morello) Accents and

Rebounds (G.L.Stone)

- ***Estudos/Obras***

- Intermediate Studies for the Snare Drum (M. Peters) Advanced Studies for the Snare Drum (M. Peters) 14 Contest Solos for Snare Drum (J. Pratt) Douce Etudes (J. Delecluse)

- Caixa D'orquestra (M. Ramada)

- Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 7-8

- **• Timbais *Métodos***

- Musical Studies for the Intermediate Timpanist (G. Whaley)

- ***Estudos/Obras***

- Intermediate Studies for Timpani (Peters) Symphonic Studies for the Timpani (N. Wood) Sonata for Timpani (J. Beck) Seven Solo Dances (G. Frock)

- Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 7-8

- **• Marimba/Xilófono**

- ***Métodos***

- Instruction Course for Xylophone (G.H. Green) Modern School for Xylophone (M. Goldemberg) Method of Movement for Marimba (L.H. Stevens)

- ***Estudos/Obras***

- Etude Op. 6 No. 9 (C.O. Musser) Frogs (K. Abe) Ghanaia (M. Schmitt) Choro Bachiano (N. Rosauo) Etude 1 for Marimba (P. Smadbeck) Etude in C Major Op. 6 No. 10 (C.O. Musser) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright) Grade 7-8 Musical Studies for the Intermediate Mallet Player (G. Whaley) Nancy (E. Sejournee)

- Restless (O'Meara) Xylophone Rags (G.H. Green) Etude in AbMajor (C.O. Musser)

- **• Vibráfono**

- ***Métodos***

- Contemporary Vibraphone Technique (D. Samuels) Dampening and Pedaling: Vibraphone Technique (D. Friedman)

- ***Estudos/Obras***

- Funny Vibraphone (N.J. Zivkovic) Dampening and Pedaling: Vibraphone Technique (D. Friedman) Solobuch for Vibraphone (W. Schluter) Vol.1 19 Estudios Musicales de Vibraphone (E. Sejourné) Mirror From Another (D. Friedman) Blue Camp (B. Molenhof) Blues for Gilbert (M. Glentworth) Trilogy for Vibraphone (T. Huesgen)

- **• Multipercusión**

- ***Estudos/Obras***

- Perpetual Motion (M. Peters) French Suite (W. Kraft) English Suite (W. Kraft) Dualités (A. Miyamoto) Inspirations Diabolique (R. Tagawa) Kaling (G. Siracusa)

- Side by Side (M. Kitazume) The Love of L'Histoire (J. Delancey) Top-Tanz (E. Kopetzki)

- **• Bateria**

- ***Estudos/Obras***

- Syncopation for the Modern Drummer (T. Reed) Time Functioning Patterns (G.

Chaffee) The Art of Bop Drumming (J. Riley)

- **Percusión de Man**

- **Métodos**

- Método de Percusión Afro-Latina (D. Forcada) Método de Percusión Brasileña (D. Forcada) The Art of Bass Drum and Cymbal Player (Cirone/Whaley) The Art of Percussion Accessory Playing (Cirone/Whaley) Frame Drumming (P. Fagiola)

- **Repertorio orquestral**

- **Métodos**

- Orchester Probespiel (Gschwendtner/Ulrich) Orchestral Repertoire for Xylophone Vol.1 e 2 (R. Carroll) Orchestral Repertoire for the Snare Drum (R. Carroll) Orchestral Repertoire for tambourine, triangle and castagnets (R. Carroll) Orchestral Repertoire for the Glockenspiel Vol. 1 e 2 (R. Carroll) Orchestral Repertoire for bass drum and cymbals (R. Carroll) Classical Symphonies for Timpani (M. Goldenberg) Classic Overtures for Timpani (M. Goldenberg) The Timpani Player's Orchestral Repertoire Vol. 1 a 5 (F. Hinger)
- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:
 - – Consultas en páxinas web especializadas na venta de material e instrumentos de percusión como Steveweiss, Percussionsource, Thomann, Tam tam percusión, etc.
 - – Procura de información en páxinas web como Percussive Notes, PAS, Vic Firth, etc.
 - – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.
 - – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
 - – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademáis de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

- **5.10 Curso: 6º de grao profesional**

- **5.10.1 Obxectivos**

- a) Dispoñer dos coñecementos necesarios de cada instrumento que permitan o seu manexo de forma axeitada, a súa conservación en bo estado e, de ser preciso, a substitución de elementos reemplazables.
- b) Dominar a técnica específica de cada instrumento de xeito que lle posibilite a interpretación correcta do repertorio programado para o seu nivel.
- c) Realizar unha interpretación artística de calidade a través da aplicación dos coñecementos adquiridos, tanto nas clases coma no resto de materias que compoñen o currículo ou a través de procuras noutros medios.
- d) Interpretar pezas de diferentes estilos e linguaxes profundizando nos recursos interpretativos de cada unha delas, valorando a propia execución con vistas a extraer conclusións que melloren a súa calidade.
- e) Dispoñer de hábitos correctos e eficaces de estudo e autonomía para solucionar cuestións relacionadas coa montaxe das obras.
- f) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria, capacidade comunicativa e coidado da posta en escea á hora de interpretar o traballado en clase.
- g) Ser quen de ler a primeira vista con corrección, fluidez e comprensión pezas ou fragmentos de pezas dun nivel axeitado ao curso en diferentes instrumentos de percusión.
- h) Memorizar pezas do repertorio programado para o curso e traballar en xerar hábitos para o desenvolvemento desta capacidade.
- i) Respetar e valorar as opinións do profesorado e compañeiros como medio para enriquecer a propia práctica musical.
- j) Ser quen de percibir e describir logo dunha audición de diferentes obras os seus elementos característicos.

- **5.10.2 Contidos**

O punto de partida no tratamento dos contidos desta programación parte da

- globalización, de xeito que estes aparezan continuamente entrelazados.
- Debido á natureza da ensinanza para a que está elaborada esta programación, os contidos serán maiormente de tipo procedimental e actitudinal, e diferenciaranse polo seu nivel de dificultade, progresivo en cada curso académico.
- Estes contidos foron seleccionados de entre os incluídos no decreto atendendo aos seguintes principios e criterios:
 - – Presentación lóxica.
 - – Posibilidade de relación cos coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Adecuación dos novos contidos ós coñecementos previos dos alumnos/as.
 - – Continuidade e progresión: a ensinanza dos contidos fundamentais desta materia debe ter continuidade ó longo dos diferentes cursos, de maneira que os alumnos poidan relacionar e progresar adecuadamente, reemprendendo cada proceso novo alí onde quedou anteriormente.
 - – Interrelación: procurouse unha forte interrelación entre os diferentes contidos presentados, de maneira que se favorecera a aprendizaxe significativa.

Por tanto, os contidos esenciais dentro do proceso de ensinanza-aprendizaxe

estarán presentes desde o inicio dos estudos, realizándose o desenvolvemento deste proceso non tanto pola adquisición de novos elementos, senón pola profundización permanente que se faga neles. Deste xeito, o grao de dificultade interpretativa virá determinando polas obras e estudos que en cada curso o profesor ou profesora de percusión seleccionen.

Os contidos para este curso serán os seguintes:

Contidos xerais

- a) Características dos instrumentos da familia de percusión e o xeito de xerar son de calidade neles.
- b) Coidado e mantemento do material de percusión.
- c) Os distintos tipos de baquetas e agarres.
- d) Terminoloxía dos instrumentos de percusión noutros idiomas.
- e) Principios e normas para a elección e combinación das mans (baquetacións).
- f) Posición corporal diante do instrumento e desprazamentos.
- g) Técnicas de relaxación, estiramentos e control postural, así como toma de conciencia da súa importancia.
- h) Estudo e interpretación dun programa de obras axeitado ao nivel para o desenvolvemento técnico e interpretativo do alumnado.
- i) Iniciación ao estudo das grafías e linguaxe do repertorio contemporáneo de percusión.
- j) Repertorio con pianista acompañante.
- k) Técnicas de estudo acordes ao instrumento.
- l) Lectura a primeira vista de pezas de dificultade acordes ao nivel.
- m) Práctica de improvisación libre con diferentes instrumentos experimentando con tímbrica, dinámica, tempo, etc. e/ou dirixida baseada en esquemas rítmicos ou patróns sinxelos.
- n) Uso eficaz do metrónomo durante o estudo.
- o) Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- p) Importancia da concentración e da escoita crítica como intérprete e como ouvinte.
- q) Interpretación en público como solista de todo o repertorio traballado a modo de Recital Fin de Grao.
- r) Técnicas de autocontrol no escenario.
- s) Respeto e tolerancia hacia o profesorado, compañeiros e á propia creación artística.
- t) Xéneros musicais galegos e instrumentos de percusión tradicionais.
- u) Audicións musicais comparadas usando diferentes medios audiovisuais.
- v) Contidos interdisciplinares relacionados coa Linguaxe Musical: figuras, tempo, claves, lectura rítmica, entonación, tonalidade, etc.
- w) Contidos interdisciplinares relacionados coa Historia da Música, Análise e Harmonía para a contextualización das pezas traballadas: autores, estilo, contexto histórico, forma, harmonía,
- **Caixa**

- a) Tipos de golpe: simple, dobre, paradiddle, mordentes simples, acentos, redobre orquestral, rudimentos da PAS.
- b) Exercicios técnicos para o desenvolvemento da coordinación, velocidade e musicalidade na caixa.
- c) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
- d) Fragmentos orquestrais.

- **Láminas (xilófono, marimba e vibráfono)**
 - a) Xilófono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas baquetas. Fragmentos orquestrais.
 - b) Marimba: Escalas, arpexos e exercicios técnicos sobre todas as tonalidades con dúas e catro baquetas.
 - c) Vibráfono: Escalas, arpexos e exercicios técnicos en todas as tonalidades con dúas e catro baquetas. Técnica de apagado.
 - d) Agarre de catro baquetas Burton (“across”) aplicado ao vibráfono.
 - e) Técnica Stevens aplicada á marimba.
 - f) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel con dúas e catro baquetas.
- **Timbais**
 - a) Golpe legato e staccatto. Redobres.
 - b) Exercicios técnicos de desprazamentos sobre catro timbais.
 - c) Exercicios técnicos de apagado.
 - d) Cambios de afinación. Afinación precisa.
 - e) Estudos e pezas do instrumento axeitados ao nivel.
 - f) Fragmentos orquestrais.
- **Batería**
 - a) Exercicios de coordinación
 - b) Estudos e pezas (playbacks) axeitados ao nivel

- **Instrumentos orquestrais, de pequena percusión, percusión latina e percusión tradicional galega.**
 - a) Os instrumentos orquestrais e de pequena percusión: triángulo, pandereta, bombo e pratos.
 - b) Fragmentos orquestrais.
 - c) Percusión latina: pailas, congas, bongós, güiro, shakeres, etc. Ritmos característicos cubanos e brasileiros.
 - d) Percusión tradicional galega: pandeiro, pandereta e tamboril. Xéneros da música tradicional.
 - e) Producción do son coas mans.
 - f) Exercicios técnicos sinxelos de coordinación.

- **Multi Percusión**

- a) Selección dos diferentes elementos.
- b) Toma de conciencia da importancia dunha colocación axeitada dos diferentes elementos.
- c) Estudos e pezas axeitados ao nivel.
- Para levar a cabo a adquisición destes contidos o alumnado deberá preparar unha programación de obras e pezas de diferentes estilos nos distintos instrumentos de percusión e axeitados ao seu nivel, que o profesor ou profesora seleccionaría segundo os criterios pedagóxicos que estimara oportunos.
- Debido á variedade de recursos didácticos existentes, dende o departamento de percusión non nos plantexamos unha lista cerrada de obras ou pezas concretas
- a preparar por curso, senón que estableceremos un número mínimo delas a superar por instrumento, deixando a elección destas ao profesor ou profesora.
- Para este curso o programa a preparar sería o seguinte:
- Caixa: 2 estudos orquestrais, 1 estudo rudimental por trimestre e 1 obra por curso.
- Timbais: 1 estudo por trimestre e 1 obra por curso.
- Marimba: 1 peza para dúas baquetas e 1 para catro baquetas con técnica Stevens por trimestre.
- Vibráfono: 2 obras a catro baquetas con técnica Burton por curso.
- Multipercusión: 1 obra con varios movementos por curso.
- Batería: 1 playback por curso.
- Instrumentos de percusión latina e tradicional: Exercicios técnicos aplicados a pezas.
- Fragmentos orquestrais: No segundo e terceiro trimestre 1 extracto de caixa, xilo, timbais, pratos e pandereta por trimestre.

5.10.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.

Serán realizados tres tipos de avaliación:

- – **Avaliación inicial:** Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- – **Avaliación continua:** A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá

o **65%** da nota. En caso de superar o

- número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- – **Avaliación puntual:** Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o **35%** da nota.

- **5.10.3.1 Criterios de avaliación**

- Coñecer os instrumentos da familia da percusión, así como as baquetas a usar en cada un deles e mostrar respecto e coidado dos mesmos.
- Empregar con corrección os diferentes tipos de baqueta para realizar os movementos de golpeo dos instrumentos de forma axeitada para obter un son de calidade.
- Demostrar día a día na clase o progreso da capacidade de planificación e traballo autónomo na casa a través da preparación e interpretación do repertorio e exercicios programados para o curso.
- Adoptar unha axeitada posición no instrumento e realizar os movementos necesarios de forma relaxada e correcta.
- Demostrar a capacidade de memorización correcta de pezas do repertorio programado.
- Interpretar con fluidez e corrección técnica e estilística, tanto en público como en clase, todo o repertorio programado para o curso en cada instrumento valorando sempre a calidade sonora e mostrando unha actitude crítica sobre a propia execución.
- Interpretar en público, como solista, obras do repertorio demostrando calidade artística e capacidade comunicativa, así como autocontrol e coidado da posta en escea.
- Ler a primeira vista pezas ou fragmentos de pezas axeitados ao nivel, con corrección, fluidez e comprensión.
- Recoñecer, describir e interpretar pezas do patrimonio musical de Galicia.
- 10. Mostrar unha actitude positiva e receptiva en clase tanto ante o profesorado como ante os demais compañeiros.
- 11. Recoñecer a partir da escoita rasgos característicos de obras relativos tanto ao seu estilo como aos recursos interpretativos empregados nelas.

- **5.10.3.2 Mínimos esixibles**

- 1. Interpretar todo o repertorio programado con corrección técnica e estilística, sen parar e ao 85% do tempo indicado.
- Facer unha axeitada elección de baquetas e dicitacións.
- Dominar os diferentes tipos de golpe da técnica de Stevens de catro baquetas.
- Afinar os timbais con corrección.
- Facer redobres orquestrais na caixa cubrindo todo o espectro dinámico.
- Coidar en todo momento de obter un son de calidade e mostrar unha actitude crítica ante a propia interpretación e a dos demais.
- Dispoñer de hábitos correctos e eficaces para o estudo e traballo autónomo sobre as partituras.

- Colocarse de forma correcta ante o instrumento e realizar os desplazamentos necesarios de forma relaxada.
- Memorizar as partituras de forma axeitada.
- 10. Actuar en público con autocontrol e coidado da posta en escea.

• 5.10.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Os procedementos a través dos que se levará a cabo a avaliación serán os seguintes:

- **Observación sistemática:** Será realizada diariamente nas clases, así coma de forma puntual o día do concerto.

Este procedemento infórmanos sobre as posibles motivacións, intereses, actitudes, gustos, progresos, e dificultades dos alumnos, xunto coas estratexias que utilizan no seu proceso educativo.

- **Gravación do concerto en vídeo** para a posterior proxección e debate a modo de coavaliación.

Ademáis de servir para que o profesor poida realizar un mellor estudo da interpretación, a través deste procedemento realízase unha importante recollida de datos respecto á valoración que é capaz de facer o estudante de sí mesmo, das actividades que realizou, da súa contribución ao resultado musical do grupo e ao desenvolvemento do seu proceso de aprendizaxe.

- **Revisión de tarefas:** Constitúe un instrumento moi válido para observar como se producen as aprendizaxes e as estratexias que utilizan os alumnos a través do seu traballo persoal nas partes encomendadas para o seu estudo, e ao mesmo tempo para que o profesor poida ver as lagoas ou deficiencias da metodoloxía ou actividades realizadas ata o momento.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase, follas de rexistro e a gravación en vídeo dos concertos.

- Como medida de homoxeneización dentro do departamento de percusión, á hora de avaliar a interpretación das obras e estudos por parte do alumnado tanto en audicións como en probas puntuais de recuperación usarase a seguinte ficha de aspectos a valorar na que se indica a súa porcentaxe sobre a nota final:

• Aspectos a avaliar na interpretación e porcentaxe

- Técnica básica do instrumento (articulacións, dicitacións, redobres, uso do pedal, velocidade, etc.) 20%
- Posición corporal e respiración (coordinación, postura, relaxación, respiración, etc.) 10%
- Calidade do son e/ou afinación (cor, timbre, ataques, etc.) 20%
- Corrección e adecuación co escrito na partitura (ritmo, notas, dinámica, tempos e equivalencias, etc.) 20%
- Interpretación acorde ao estilo (entendemento da partitura, intención, expresión, carácter, fluidez, etc.) 20%
- Posta en escea/Actitude no escenario (intención, convicción, control dos nervos, adecuación da indumentaria, protocolo de escea, etc.) 10%

• 5.10.3.4 Criterios de cualificación

- Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:
- – **Traballo diario persoal e hábitos de estudo:** Valorarase a evolución persoal, o establecemento e cumprimento de obxectivos de estudo fixados, xestión do tempo, equilibrio de estudo entre as diferentes pezas ou obras, audición de diferentes versións do que se está a traballar, etc. Este aspecto suporá o **50% da nota do trimestre**.
- – **Interpretación do repertorio programado:** Valorarase a técnica, calidade do son, adecuación ao escrito na partitura, interpretación acorde ao estilo, etc. Este aspecto suporá o **35% da nota do trimestre** e levarase a cabo na aula e/ou en público.
- – **Actitude na clase:** Valorarase o comportamento, interese, asistencia continuada, puntualidade, coidado do material, etc. Este aspecto suporá o **10% da nota do trimestre**.
- – **Cultura musical xeral e da propia especialidade:** Valorarase o coñecemento dos nomes dos instrumentos, a súa historia, o uso de vocabulario específico, intérpretes representativos, contexto histórico das obras, asistencia a concertos e cursiños, etc. Este aspecto suporá o **5% da nota do trimestre**.
- As notas expresaránse en números enteiros de 1 a 10, sendo o 5 a calificación necesaria para superar o trimestre e/ou o curso. En caso de necesidade de redondeo para as nota con decimais superiores ao medio punto ($> 0,5$) tomarase o como nota final o número enteiro superior.

• 5.10.4 Medidas de recuperación

- As medidas de recuperación que a continuación describiremos serán postas en práctica no caso de que o alumno ou alumna non acade os obxectivos, ben por non completar as pezas ou obras programadas polo profesor titor para o curso, ou ben pola perda da avaliación continua por faltas de asistencia.

• 5.10.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- No caso de perda de avaliación continua (consultar o apartado 9.5 do ANEXO referente ás faltas de asistencia), o alumno ou alumna terá dereito á realización dunha proba na que deberá de presentar a totalidade do programa do curso e que dará como resultado a nota da súa avaliación final de xuño.
- Devandita proba, que non durará menos de 30 minutos, poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, contando con voz pero non voto aquel profesor ou profesora que non sexa o seu titor ou titora.
- Nesta proba o alumno ou alumna interpretará as pezas escollidas polo titor ou titora de entre as da programación de dito curso, e entre as que figurará como
- mínimo unha de cada instrumento.
- Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.10.3.3.

• 5.10.4.2 Probas extraordinarias

- Aquel alumnado que non supere a avaliación ordinaria terá outra oportunidade nunha proba extraordinaria.
- A proba a realizar consistirá na presentación por parte do alumno da **totalidade** das pezas programadas para o curso que lle faltaron por completar, as cales virán relacionadas no informe de materia non superada redactado polo titor ou titora.

- A proba durará entre 20 e 30 minutos e poderá ser realizada ante todos os membros do departamento de percusión, onde o profesor ou profesora non titor terá voz pero non voto. Escolleranse de entre as pezas presentadas como mínimo unha de cada instrumento, unha das cales, a libre elección, será de memoria.
 - Aplicaranse os criterios de avaliación do curso e, en canto aos criterios de
 - cualificación, estes virán dados na súa totalidade pola execución técnica e interpretativa das pezas e obras presentadas, atendendo aos aspectos especificados na táboa do punto 5.10.3.3.
- **5.10.5 Recursos didácticos**
- A continuación enumeramos un material bibliográfico orientativo de referencia que reúne as condicións axeitadas para a adquisición dos contidos deste curso a través do seu estudo. O profesor será o encargado de seleccionar aqueles recursos que mellor se adapten ao alumnado atendendo aos criterios pedagóxicos que estime máis oportunos.
 - **• Caixa**
 - **Métodos**
 - Master Studies (J. Morello)
 - Accents and Rebounds
 - (G. L. Stone) Snare Drum Rudiments (B. Rich)
 - **Estudos/Obras**
 - Intermediate Studies for the Snare Drume (M. Peters) Advanced Studies for the Snare Drum (Peters) 14 Contest Solos for Snare Drum (Pratt) Douce Etudes (J. Delecluse)
 - Caixa D'orquestra (Ramada) Clean It Up Please (Engelman) Etude for Snare Drum no 9 (Lilloff) Snare Drum Suite (S. Fink) Tornado (M. Markovich) Graded Music for Snare Drum (Hathway & Wright) Grade 8
 - **• Timbais**
 - **Métodos**
 - Intermediate Studies for Timpani (Peters) Musical Studies for the Intermediate Timpanist (G. Whaley)
 - **Estudos/Obras**
 - Symphonic Studies for the Timpani (N. Woud) Sonata for Timpani (J. Beck) Seven Solo Dances (G. Frock) Graded Music for Timpani (Hathway & Wright) Grade 8
 - **• Marimba/Xilófono**
 - **Métodos**
 - Instruction Course for Xylophone (G.H. Green) Modern School for Xylophone (M. Goldemberg)
 - Method of Movement for Marimba (L.H. Stevens)
 - **Estudos/Obras**
 - Four Rotations for Marimba (E. Sammut) Frogs (K. Abe) Michi (K. Abe) Ghanaia (M. Schmitt)
 - Etude no.1 for Marimba (P. Smadbeck) Rhythm Song (P. Smadbeck) Choro Bachiano (N. Rosauo) Graded Music for Tuned Percussion (Hathway & Wright)

Grade 8 Musical Studies for the Intermediate Mallet Player (G. Whaley) Restless (O'Meara)

- Suite No. 1 (J.S. Bach) Xylophone Rags (G.H. Green)
- **• Vibráfono**
- **Métodos**
- Contemporary Vibraphone Technique (D. Samuels) Vibraphone Technique (D. Friedman)
- **Estudos/Obras**
- Dampening and Pedaling: Vibraphone Technique (D. Friedman) Solobuch for Vibraphone (W. Schluter) Vol.2 Blues for Gilbert (M. Glentworth) Cristal Mallet (A. Lipner)
- Trilogy for Vibraphone (T. Huesgen)
- **• Multipercusión**
- **Estudos/Obras**
- Perpetual Motion (M. Peters) French Suite (W. Kraft) English Suite (W. Kraft) Dualités (A. Miyamoto) Inspirations Diabolique (R. Tagawa) Kaling (G. Siracusa)
- Side by Side (M. Kitazume) The Love of L'Histoire (J. Delancey) Top-Tanz (E. Kopetzki)
- **• Bateria**
- **Estudos/Obras**
- Syncopation for the Modern Drummer (T. Reed)
- Time Functioning Patterns (G. Chaffee) The Art of Bop Drumming (J. Riley)
- **• Percusión de Man**
- **Métodos**
- Método de Percusión Afro-Latina (D. Forcada) Método de Percusión Brasileña (D. Forcada) The Art of Bass Drum and Cymbal Player (Cirone/Whaley) The Art of Percussion Accessory Playing (Cirone/Whaley) Frame Drumming (P. Fagiola)
- **• Repertorio orquestral**
- **Métodos**
- Orchester Probespiel (Gschwendtner/Ulrich) Orchestral Repertoire for Xylophone Vol.1 e 2 (R. Carroll) Orchestral Repertoire for the Snare Drum (R. Carroll) Orchestral Repertoire for tambourine, triangle and castagnets (R. Carroll) Orchestral Repertoire for the Glockenspiel Vol. 1 e 2 (R. Carroll) Orchestral Repertoire for bass drum and cymbals (R. Carroll) Classical Symphonies for Timpani (M. Goldenberg) Classic Overtures for Timpani (M. Goldenberg) The Timpani Player's Orchestral Repertoire Vol. 1 a 5 (F. Hinger)
- Por outra banda, os recursos TIC estarán presentes tamén na programación a través de diferentes aspectos:
- – Consultas en páxinas web especializadas na venta de material e instrumentos de percusión como Steveweiss, Percussionsource, Thomann, Tam tam percusión, etc.
- – Procura de información en páxinas web como Percussive Notes, PAS, Vic Firth, etc.
- – Audicións e recomendacións de escoita en aplicacións como Spotify e sitios web onde se compartan vídeos como Youtube, Vimeo, etc.

- – Gravación de concertos e audicións en audio e vídeo para o posterior visionado e/ou escoita en clase ou na casa.
- – Uso de equipos de audio para a reprodución de audios sobre os que tocará o alumnado, ademais de outras pezas sobre as que se queira traballar ou concertos e audicións realizadas.

• 7 . Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

- Seguindo as instrucións que se recollen no artigo 2o da orde do 8 de Febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música na Comunidade Autónoma de Galicia, e que indican que “*[...]a avaliación terá un carácter formativo e orientador do proceso educativo e proporcionará unha información constante que permita mellorar tanto os procesos coma os resultados da intervención educativa[...]*”, este departamento leva a cabo unha tripla avaliación: do proceso de aprendizaxe (que se desenvolveu no apartado correspondente de cada curso), da programación didáctica e da nosa labor docente.
- O seguimento e avaliación das programacións será rexistrado por cada docente e

tratado nas reunións periódicas do departamento, quedando constancia na acta daquelas desviacións e modificacións acordadas. Estas ideas e propostas de mellora serán incluídas na memoria final do departamento, xa que servirán de base para a elaboración ou actualización da programación didáctica do vindeiro curso.

- Por outra banda, a misión da Comisión de Coordinación Pedagóxica será a de garantir que as programacións didácticas dos distintos departamentos presenten coherencia secuencial entre todas elas, e indicar, se é o caso, as modificacións pertinentes que deberán ser realizadas polos departamentos.
- Dende o Departamento de Percusión para avaliar a nosa programación didáctica teremos en conta os seguintes aspectos:
- **Obxectivos:** Adecuación ás necesidades específicas do alumnado e do Proxecto Educativo do Centro
- **Contidos:** Validez na súa elección con respecto aos obxectivos plantexados e adecuación ao nivel do alumnado.
- **Actividades:** Atención á diversidade das capacidades e adecuación aos intereses do alumnado e aos seus ritmos de aprendizaxe.
- **Criterios metodolóxicos:** A adecuación e coherencia dos mesmos
- **Os medios e recursos:** Avaliación dos criterios para a elección dos medios e recursos didácticos e a súa adecuación aos obxectivos propostos.
- **A avaliación:** Comprobarase a idoneidade e a adecuación entre criterios de avaliación, procedementos, así como entre os criterios de avaliación, contidos e obxectivos.
- **Alumnado:** A relación co alumnado, ademais do clima de convivencia e traballo.

• **8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento**

- Do mesmo xeito que se indica no punto anterior, a avaliación do labor docente supón un dos tres elementos a avaliar dentro do noso sistema educativo xunto co proceso de aprendizaxe e a programación didáctica.
- Será misión do profesorado realizar a análise dos datos que obteña trala avaliación do alumnado e da programación didáctica para realizar as diferentes adaptacións ou adecuacións das estratexias metodolóxicas co fin de mellorar os resultados acadados.
- Para levar a cabo este proceso contarase tamén coa análise das enquisas de satisfacción do alumnado como vía alternativa ás clases para obter datos directos relativos á súa función.
- Nas reunións do departamento trátaranse todos estes puntos ademais dos que o profesorado considere relevantes, sen descoidar aspectos como os recursos materiais e persoais dos que dispón o propio departamento para ofrecer unha ensinanza de calidade, trasladando á Comisión de Coordinación Pedagóxica todo aquilo que se estime oportuno.

9. Anexos

9.1. PROBA DE ACCESO AO 1º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

Deberán interpretarse CATRO pezas de diferentes estilos (podendo ser unha delas un estudio) da lista de obras orientativas ou outras de similar nivel. Unha das obras debe interpretarse de memoria. As obras deberán ser interpretadas con acompañamento de piano cando sexa necesario.

Criterios de avaliación:

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.

Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.

Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.

Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.

Interpretar de memoria polo menos unha das obras do repertorio de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.

Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.

Amosar no programa presentado capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

Lista de obras orientativas:

Percusión

1 Caixa:

Método de caixa. Estudios 1 e 2. 28 miniaturas. Libro 1: 14 e 15. Escola Moderna para

caixa. Estudios VII páx. 16 e VIII páx. 17. Estudios para caixa.

Do 76 ao final en grupos de 2. The All American Drummer. Sós no 1 e 2. Standard Snare Drum Method. Leccións 26, 31, 36, 45, 53. Fundamental studies for S. D. Elementary studies for S. D. Intermediate studies for S.D. Estudos 1-14 (escolle un) Contest solos for the Young S. D.

A. Bessozi (Ed. Chester Music) H. Busser (Ed. Billaudot) W. Boyce (Ed. Chester Music) I. Albéniz (Ed. Fentone) C. Nielsen (Ed. Chester Music) G. F. Haendel A. Rowley

Delecleuse (Alphonse Leduc). Dupin/Jorand (Alphonse Leduc). Goldenberg (Hal Leonard). Fink (N. Simrock). Wilcoxon. Podemski.

G. Whaley M. Peters M. Peters.

M. Houllif

Bleuzet (Ed. Leduc) Barbirolli (Ed. Boosey & Hawkes)

Graded Music for Snare Drum II

2 Laminas :

Música de percusión para principiantes. Zemleni (E. M. B.). Bourrée (Mozart), Gavotte (Hasse), Menuett (Bach), Waltz (Beethoven), 1 a Danza Húngara. Todas con acompañamento de piano. Escola Moderna para Xilo, Marimba e Vibráfono. Goldenberg (Hal Leonard). Estudios 1, 2, 3, 4, 15.

Estudios. Dende o no 4. Fundamental studies for mallets (última sección) Isto é percusión Malletrix Graded Music for Tuned Percussion II Funny xylophone

3 Timbáis ou multipercusión:

M. Jorand (Alphonse Leduc). G. Whaley

C. Castro Jares Spears K. Hathway & I. Wright N. J. Zivkovic

30 Pezas Progresivas. Con acompañamento de piano (agás a 22, 24, 26 e 27)

Timbais 1. Estudios 21, 22, 23 e 24. Método de timbáis. Leccións 6, 7, 8, 9 e 11.

Fundamental studies for timpani Fundamental studies for timpani Grade Music for Timpani II Multi-pitch Studies in solo percusión

Berlioz (Alphonse Leduc). Xavier Joaquín (C.E.M.). Paliev.

G. Whaley M. Peters K. Hathway & I. Wright R. Delp M. Goldenberg

9.2. Probas de acceso a 2º,3º,e 4.º de grao elemental

Deberán interpretarse DÚAS pezas de libre elección e unha obra ou exercicio a primeira vista proposto polo tribunal. Os materiais didácticos orientativos serán os recollidos nesta programación para o curso inmediatamente anterior ao que se quere acceder.

Para o cálculo da cualificación, valoraranse os aspectos técnicos e interpretativos fixados na presente programación, empregando asimesmo a rúbrica para a avaliación das probas prácticas (apartado 8.2) e efectuarase tomando en consideración o nivel do curso ao que se realiza a proba de acceso e de forma coherente cos contidos da programación didáctica. O tribunal valorará a dificultade do repertorio interpretado así como si é tocado íntegramente de memoria

LEXISLACIÓN APLICABLE: Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece

a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. Circular 4/2008 pola que se regulan as probas de acceso ao grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música.

9.3. Probas de acceso de 2º a 6º de grao profesional

Deberán interpretarse CATRO pezas de diferentes estilos (podendo ser unha delas un estudio). Os materiais didácticos orientativos serán os recollidos nesta programación para o curso inmediatamente anterior ao que se quere acceder.

Para o cálculo da cualificación, valoraranse os aspectos técnicos e interpretativos fixados na presente programación, empregando así mesmo a rúbrica para a avaliación das probas prácticas, e efectuarase tomando en consideración o nivel do curso ao que se realiza a proba de acceso e de forma coherente cos contidos da programación didáctica. O tribunal valorará a dificultade do repertorio interpretado así como si é tocado íntegramente de memoria

LEXISLACIÓN APLICABLE: Orde do 28 de xullo de 2008 pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música. Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. Circular 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional

9.4. Premios fin de grao

Poderán presentarse todos aqueles alumnos do conservatorio profesional da Estrada que finalizasen 6º de grao profesional cunha cualificación media de 8 ou máis, e que non teñan ningunha materia pendente do curso anterior.

O concurso terá lugar ante un tribunal único para todos os aspirantes e constituído especificamente para este fin, que será designado polo director do centro. O tribunal estará formado por tres profesores, dos que só un deles será membro da especialidade de procedencia do alumno aspirante ao premio. Non poderá formar parte do citado tribunal profesorado que impartise docencia directa a ese aspirante durante o curso anterior.

Estas probas levaráanse a cabo unha vez finalizada a sesión de avaliación do fin de curso. Para os efectos de organización académica, a citada proba non se realizará despois de 20 de xuño.

9.4.1 Contidos da proba

Presentación por parte dos aspirantes dun programa adecuado á categoría da proba, cunha duración comprendida entre os 20 e os 40 minutos, sendo 20 minutos a duración mínima. O tribunal terá plena liberdade para interromper a interpretación dos candidatos

cando o considere oportuno.

Interpretación de memoria de polo menos una das obras do programa

Elaboración, por parte do aspirante, e posterior entrega na secretaría do Centro das notas ao programa elaboradas por él mesmo, polo menos con tres días de antelación á celebración da proba, non recolléndose ningunha fóra de prazo sen a debida xustificación, que será atendida a criterio da Dirección do Centro.

9.4.2 Criterios de avaliación

- Interpretar as obras mostrando o control técnico do instrumento. Con este criterio comprobarase que o alumno demostre unha excelente capacidade e control técnico pleno do instrumento e valorarase segundo os seguintes indicadores:
 - Dificultade do repertorio
 - Control do ritmo e a medida.
 - Claridade e igualdade na dixitación.
 - Calidade do son.
- Interpretar as obras con coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa estética das mesmas. Con este criterio valorarase o estilo interpretativo do alumno mediante os seguintes indicadores:
 - Aplicación das articulacións segundo o estilo da obra.
 - Adecuación sonora aos diferentes estilos.
 - Adaptación das dinámicas a cada estilo de interpretación.
 - Corrección na execución dos ornamentos.
- Interpretar as partituras con rigor e calidade respecto de movementos, notas e tempos. Con este criterio comprobarase o rigor do alumno na interpretación das obras que se valorará mediante os seguintes indicadores:
 - Respecto dos aires e movementos.
 - Fidelidade das indicacións agónicas e dinámicas contidas na partitura.
 - Exactitude na exposición das notas.
- Mostrar a calidade artística e unha excepcional capacidade de comunicación musical. Con este criterio valorarase a interpretación artística do alumno mediante os seguintes indicadores:
 - Capacidade de comunicación musical.
 - Concentración ao longo do recital.

9.4.3 Criterios de cualificación

9.4 Folla de calibración para audicións e/ou probas instrumentais

Indicadores	Porcentaxe
Hábito postural e control da respiración	20%
Adecuación á partitura	20%
Calidade do son e/ou afinación	20%
Interpretación	25%
Actitude	15%

9.5 Faltas de asistencia

Establécense dous tipos de faltas, xustificadas e sen xustificar. O alumnado perderá o dereito á avaliación continua se, por calquera circunstancia, falta ao 30% ou máis das clases ao longo do curso. Isto supón na nosa materia de Percusión que non se poden ter máis de 6 faltas sen xustificar ou 9 xustificadas, pero nunca máis de 9 en total, sexan xustificadas ou non. Para a xustificación das faltas haberá dispoñible na conserxería e na páxina web do Centro un formulario a tal efecto que debe de ser cuberto e entregado ao profesor titor de Percusión, que en todo caso será a persoa que acepte ou non tal falta como xustificada.

9.6 Lexislación aplicable:

Orde do 10 de marzo de 2009, pola que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música e danza.

10. CONSIDERACIÓNS ESPECIAIS PARA O CURSO 2020-21 DERIVADAS DA CRISE SANITARIA OCASIONADA POLA COVID-19

Actuacións para o periodo de actividade lectiva non presencial

- O ensino non presencial será impartido polo profesorado ordinario do alumnado preferentemente a través da aula virtual de cada grupo. O profesorado realizará o seguimento do alumnado impartindo os coñecementos da materia de xeito virtual a través dos contidos dispoñibles ben achegados polo profesorado o ben os que poña a disposición a Consellería. Igualmente o/a profesor/a poderá poñer tarefas ao alumnado que reforcen co contido da materia ou a avaliación continua da mesma.
- O equipo COVID do centro identificará ao alumnado que teña dificultades de conexión o falla de equipamento para que a consellería adopte as medidas oportunas que minimicen as eventuais dificultades da educación realizada por

medios telemáticos.

- Para cada caso concreto de suspensión da actividade lectiva presencial a Consellería poderá adoptar as medidas oportunas en relación cos períodos ordinarios de avaliación do alumnado cando coincidan co tempo de suspensión.
- Durante o período de suspensión da actividade presencial o centro educativo ten previstas as seguintes medidas:
 - a) Establécese un modelo de Aula Virtual común para todo o profesorado
 - b) Comunicación estreita coas familias e co alumnado, para seguir de cerca a evolución, estar ao día das dúbidas ou problemas que poidan xorder. Tentar chegar a todas e todos os alumnos, con todos os medios ao alcance.
 - c) No caso de non poder contactar con algún/algunha, poñelo en coñecemento do/da titor/titora ou da Dirección, para tentar buscar unha solución.

Medidas para o reinicio da actividade lectiva presencial

Finalizado o período de illamento das persoas que conforman unha aula, nivel educativo ou centro realizarase un proceso de retorno a actividade educativa ordinaria presencial. O Grupo de Coordinación e Seguimento da Pandemia determinará o momento a partir do cal se iniciará o retorno e as medidas específicas que sexa preciso adoptar e o comunicará ao centro.

Disposicións e protocolos específicos relativos ás videoconferencias de sesións lectivas

Debido ás circunstancias, poderanse realizar videoconferencias e/ou gravar sesións lectivas. Esta medida tómase de maneira excepcional e temporal, en tanto dure a situación de excepcionalidade sanitaria debida á COVID-19. Esta ferramenta de difusión e/ou gravación das clases ten o único obxecto de facer accesible o seu contido a aqueles alumnos da clase que non poden acudir presencialmente á aula. Así pois, nas disposicións seguintes establécense as normas oportunas para que se cumpra esta premisa xeral:

1. As videoconferencias e/ou gravacións lectivas son de acceso exclusivo para os alumnos do profesor que imparte a clase por videoconferencia.
2. Está prohibido o acceso ás videoconferencias e ás súas gravacións de calquera persoa que non sexa nin o profesor nin os alumnos participantes.
3. A difusión ou manipulación do contido das videoconferencias por calquera medio será considerado falta moi grave.

Como consecuencia destas disposicións, as posibles discrepancias sobre o sucedido na aula non se dirimirán nunca mediante o acceso ás gravacións, salvo que a discrepancia teña lugar entre individuos que de maneira natural teñan acceso a elas (alumnos e profesor asistentes a esa clase) e no proceso só interveñan eles. Sí se poderá investigar o sucedido nunha aula polos medios habituais ao alcance do equipo directivo (entrevistando aos intervinientes, comprobando tarefas encargadas, etc.).